

ŠTAJERSKI GOSPODAR

IZIDE VSAKO SOBOTO

Uredništvo in upravnništvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrtletno 75 Rpt

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 19. Juli 1941

Nr. 17

Stalinova črta prebita

Nezadržno prodiranje nemške vojske v notranjosti Sovjetije - Pred Leningradom in Kijevom - Največje bitke v zgodovini človeštva - Sovjeti so izgubili nad 400.000 ujetnikov, 7600 tankov, 4400 topov in 6200 letal
Vsi protinapadi boljševikov povsod odbiti

Preteklo soboto so objavili listi posebno poročilo vrhovnega poveljstva nemške vojske, datirano z 11. t. m. V tem poročilu je bilo objavljeno, da je bila v dvojni bitki krog Bialystoka in Minska zaključena največja obkoljevalna bitka svetovne zgodovine. V teh bitkah je bilo ujetih 323.898 ujetnikov, med njimi več poveljujočih generalov in divizionarjev. Vojni plen je znašal 3332 tankov, 1809 topov in ogromne množine drugega vojnega materiala, ki je bil zaplenjen oziroma uničen. S tem se je skupno število na vzhodni fronti ujetih sovjetskih vojakov zvišalo na več kot 400.000. Število zaplenjenih ali uničenih tankov se je zvišalo na 7615, pri topovih na 4423. Sovjetsko letalstvo je izgubilo do omenjenega dne 6233 letal.

V nedeljo je iznenadilo vrhovno poveljstvo nemške vojske ves svet s poročilom ogromnega pomena. Sporočilo je namreč, da je Stalinova črta bila v drznem naskoku prebita na vseh odločilnih mestih. Nemško-romunske armade, ki operirajo iz Moldavije, so vrgle boljševiško armado v široki fronti preko reke Dnjestr. Iz Galicije zasledujejo nemško-slovaško-madžarske čete umikajočega se sovražnika. Severovzhodno Dnjestra so nemške čete tik pred Kijevom. Severno od Prpešskih močvirij je bila premagana močna obrambna črta na Dnjepru. Sredina nemške napadalne fronte je bila na ta način prenešena čez 200 kilometrov vzhodno od Minska. Nemške čete so Vitebsk zavzele že 11. julija. Vzhodno od Peipus jezera so nemške oklopne formacije v prodiranju proti Leningradu. Nemško letalstvo je razbilo med tem sovražno železniško omrežje ter je odvzelo sovražniku vsako možnost protiooperacij večjega izmera. Pri mnogih sovjetskih formacijah so se pojavili znaki razkroja.

Tudi v torek je vrhovno poveljstvo vojske lahko sporočilo razveseljivo

vest, da potekajo prodorne operacije na vzhodni fronti po načrtu. Med tem je Finska vojska pod vrhovnim poveljstvom maršala Mannerheima pričela z napadom na obeh straneh Ladoškega jezera.

Po prodoru močno utrjene Stalinove črte so pričele nemške čete dne 14. julija prodirati v smeri proti Kijevu. Sovjetske čete so skušale s pomočjo hitro sestavljenih mešanih edinic napasti klin nemških formacij. Akopprav so bolj

zapadno obkoljene močne sovjetske čete skušale prodreti v obupnih borbah nemški obroč, so številčno manjše nemške sile po trodnevni borbi zlomile boljševiško premoč. Sovjetske čete, obkoljene v prostoru zapadno od Berdličeva, so bile uničene oziroma zajete. Odpor v bokih je bil povsod zlomljen. Boljševiki so imeli velike izgube. Po poročilih vrhovnega poveljstva so bili doslej vsi protinapadi Sovjetov odbiti z velikimi izgubami za sovražnika.

Oberstleutnant
MÖLDERS
najboljši
lovski letalec na
svetu



(Presse Hoffmann)

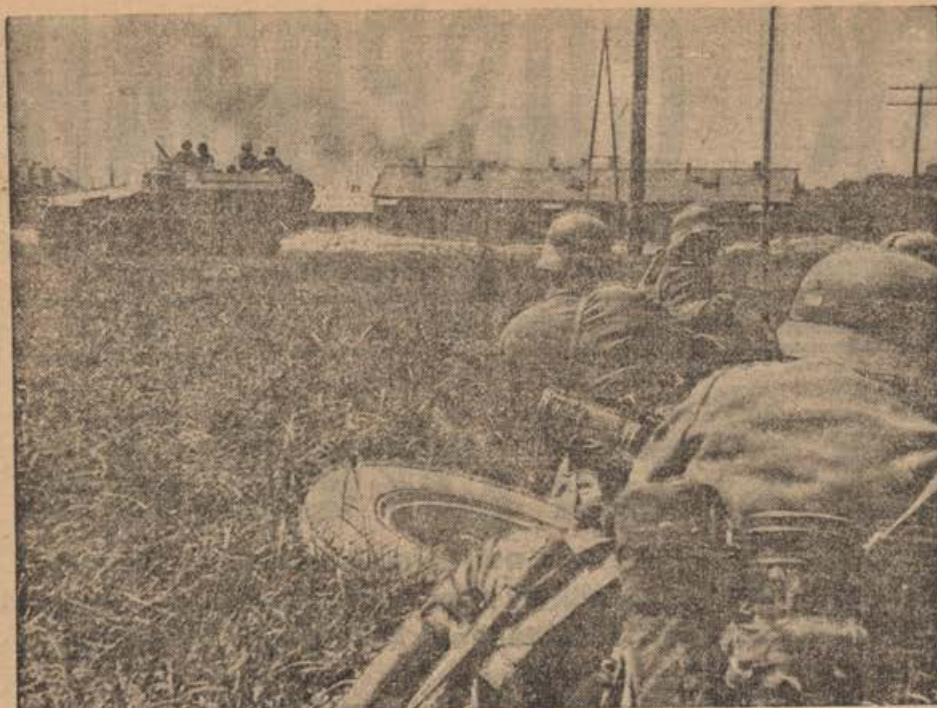
Oberstleutnant Mölders, kateremu čestita Führer o priliki izročitve hrastovega lista z meči k Viteškemu Železnemu križu dne 22. junija v glavnem stanu

V sredo je objavil nemški radio posebno vest vrhovnega poveljstva nemške vojske iz Führerjevega glavnega stana. Vest se glasi:

»V borbah na vzhodni fronti je Oberstleutnant Mölders, komodore nekoga lovskega brodovja, sestrelil večraj pet sovjetskih letal. S tem je sestrelil v tej vojni skupno 101 letalo. Skup.

no s 14 sestrelki v španski vojni je dosegel 115 zračnih zmag.

Führer in Vrhovni poveljnik vojske je temu junaškemu primeru v letalstvu in najboljšemu lovskemu letalcu na svetu kot prvemu oficirju nemške vojske sile podelil največje nemško odlikovanje za hrabrost: hrastov list z meči in briljanti k Viteškemu Železnemu križu.«



(PK. Koch-Weltbild)

Pred zavzetim sovjetskim mestom. Zava rovanje strelcev sledi neposredno tankom.

Rooseveltova vojna politika

Prezident Zedinjenih držav hoče strmoglaviti svoj narod v vojni vrtinec. Kot izvrševalec židovske politike se v vseh treh dobah svojega predsedništva itak ni dosti menil za dobrobit ameriškega ljudstva. Najprej je obljubil ljudstvu socialne pridobitve in preosnovo ameriškega kapitalističnega gospodarstva v smislu akcije »New Deal«. Rooseveltove akcije pa so se klaverno razbile, ker je bil odpor kapitalističnih krogov proti njegovim neresno zamišljenim reformam prevelik. Potem je Roosevelt proglasil strogo nevtralnost Zedinjenih držav. To nevtralnost je povdarjal Roosevelt tem bolj, čim bolj so se bližale volitve. Roosevelt je namreč dobro vedel, da ameriško ljudstvo noče vojne. Ker pa Roosevelt ni sam gospodar položaja in ker se je moral vdinjati židovsko-plutokratskim krogom, ki bi hoteli doseči poraz osovine Berlin-Rim-Tokio, je pričel prezident Zedinjenih držav z vojnim hujskaštvom, ki je bistvo ameriške uradne politike. Ta politika imperialističnega kova je nesramno obtipavala Južno Ameriko, obenem pa je kritikovala vsak čin avtoritativnih držav. Nemčijo, Italijo in Japonsko je razkričala ameriška zunanja politika kot nevarne nasilnike, obenem pa je Roosevelt začel izpodkapati temelje svojega zakona o nevtralnosti. Znano je, da je njegov prijatelj in veleposlanik Bullitt hujskal v Evropi po nalogu prezidenta na vojno.

Ko je v Evropi izbruhnila vojna, je Roosevelt nujno nadaljeval svojo prevaro napram ameriškemu ljudstvu in hujskanje na zunaj. To hujskanje je opravljal človek in državnik, ki je v nešteti govori govoril o miru, o blagostanju človeštva in o svobodi kot ciljih svoje politike. Istočasno je Roosevelt napadel osovinske sile kot »barbarske napadalce«. Tik pred zadnjimi volitvami je Roosevelt še svečano izjavljal, da ne bo kršil ameriške nevtralnosti in da ne bo pošiljal svoje oborožene sile v inozemstvu. Par tednov po tem je že prelomil svojo obljubo in povrh še pospešil hujskanje na vojno. Nevtralnost je bila hitro pozabljena. Ameriška vlada je sklenila zakon o pomoči za Anglijo, ameriški rušilci pa so hkrati odpluli v angleška vodovja. Roosevelt

Zveza med boljševiki in plutokrati

Moskovska poročevalska služba je objavila besedilo pogodbe o skupnih ukrepih Sovjetije in Velike Britanije v vojni proti Nemčiji. Tej pogodbi je priložen protokol, ki ugotavlja, da je pogodba stopila v veljavo in da ne potrebuje nikakšne ratifikacije. Pogodbo sta podpisala Molotov za Sovjetijo in veleposlanik Sir Stafford Cripps za Veliko Britanijo. Pogodba se glasi: »Vladi Sovjetske Unije in Velike Britanije sta sklenili dogovor, ki ju obvezuje kakor sledi:

1. Obe vladi se obvezujeta k med-

bi bil najraje že takoj pričel z vojno, toda držanje Japonske in nasprotstvo v lastni državi mu tega niso dovolila.

Rooseveltovi odposlanci so hujskali v Grčiji, Jugoslaviji, Španiji, Turčiji in Portugalski, pritiskali so na Francijo in na Irsko ter s tem zakrivilo aktivno vmešavanje v vojno. To še ni bilo dovolj. Ameriške vojne ladje in letalske sile so celo sodelovale pri potapljanju nemških ladij v ameriškem pasu varnosti. Roosevelt je neženirano razširjal svojo »zapadno hemisfero« po lastni volji. Tako je ameriška vojna mornarica »patrulirala« do 3000 kilometrov proti Evropi. Stvar je bila jasna: Rooseveltu je bilo do provokacije, ker noče sam napovedati vojne in ker mu brez pristanka kongresa to ne bi bilo mogoče.

V trenutku izbruha nemško-ruske vojne je Roosevelt ozlovoljilo dejstvo, da se je skoro vsa Evropa postavila na stran Nemčije proti barbarškemu boljševizmu. Da se ne bi morda ohladilo razpoloženje ameriškega ljudstva, je Roosevelt krenil v smer dovršenih dejstev. Zasedel je najprej Islandijo. To zasedbo je utemeljil z neko prošnjo islandijske vlade. To prošnjo si je Roosevelt gladko izmislil. Iz neke izjave, ki jo je podal Rooseveltov prijatelj Welles, pa je razvidno, da namerava prezident Zedinjenih držav zasesti tudi portugalska področja, da bi na ta način dobil v svoje roke oporišča za »obrambo« Amerike. Sedaj je dal Roosevelt nalog za streljanje na nemške vojne ladje. Roosevelt hoče postaviti ameriški narod pred dovršeno dejstvo. Z zločinsko brezvestnostjo hoče Roosevelt s svojimi židovskimi priganjači in plutokrati pahnuti ameriško ljudstvo v vojno, da bi na ta način sijajno profitirala oboroževalna industrija, ki je v rokah židovstva. Vojna politika prezidenta Roosevelta je sedaj stopila v odločilno razdobje. Glede koristi in škode njegove politike za ameriško ljudstvo pa bo končno izpregovorila bodočnost.

sebojni pomoči in podpori v vojni proti Hitlerjevi Nemčiji.

2. Obe vladi se obvezujeta, da se za časa trajanja te vojne ne bosta pogajali in tudi ne bosta sklepali premirja. Mirovno pogodbo bosta sklenili samo po medsebojnem sporazumu.

Čeprav je z objavo nemških dokumentov dokazano ozko sodelovanje med Londonom in Moskvo, je ta pogodba nov dokaz, da sta se znašla pod eno in isto odejo takozvani protikapitalistični boljševizem in židovski kapitalizem angleškega izvora.

Sovražniki Evrope

Na drugem mestu smo objavili besedilo pogodbe, ki sta jo sklenili Velika Britanija in Sovjetija. Ta pogodba je klaverno diplomatsko delo, ki ne more imeti nikakega upliva na nadaljnji potek vojne. Angleži in boljševiki so sedaj svojo zaroto proti Nemčiji, t. j. proti Evropi, tudi pravno formulirali. Znano je, da je Churchill svojim Angležem dolgo časa prikrival tajno pakiranje z boljševiki. Sedaj so angleški lordi sneli krinko z obrazov. Kot predstavniki najhujšega kapitalizma so postali čez noč javno priznani zavezniki boljševizma. Sedaj sta angleška cerkev in boljševiško združenje brezbožnikov na isti črti. Združilo jih je besno sovrašтво proti vsemu, kar je v Evropi močnega, zóravega in mladega.

Zveza med Anglijo in Sovjetijo je le propagandno sredstvo za pomirjenje prebivalstva obeh držav. Obe vladi se hočeta medsebojno tolažiti z močjo in udarno silo, ki je že davno ni več. Anglije ni več nikjer na kopnem, boljševiška armada pa je po prodoru Stalinove črte samo še oživotvorjena zmešnjava. Anglija in Sovjetija sta si obljubil »pomoč v vojni proti Hitlerjevi Nemčiji«. Prizadevanje je brezuspešno, kajti ta vojna je že odločena v korist Nemčije. Če zagotavlja Anglija, da ne bo sklepala separatnega miru je to zelo neresno. Znano je, da je Anglija izdala že celo vrsto narodov, ki jih je prej poslala v klavnico za svoje interese. Vsekakor je Churchillova vlada doprinesla dokaz, da so ideali boljševizma sedaj tudi ideali Velike Britanije. Boljševiki so lahko podpisali določilo, da ne bodo sklepali separatnega miru. Oblastniki v Kremlju vedo namreč prav dobro, da je odstranitev njihovega režima sploh predpogoj za mir na vzhodu. Ko bodo stvari, ki jih je na vzhodu načel nemški meč, doobra dozorele, boljševiki itak ne bodo imeli nikjer več besede.

Z moralnega vidika pa angleško-sovjetska pogodba narodom britanskega imperija le ne more biti postranskega pomena. Angleški lordi so se javno spečali z boljševiškim roparji. Sovražniki Evrope so se združili v zvezi, ki tej Novi Evropi ne more več škodovati. Važno je le dejstvo, da bo morala Evropa obračunati ne samo z boljševiško zalego v Moskvi, temveč tudi z vodilno plastjo v Angliji.

Važno za vse kulturne delavce na Spodnjem Štajerskem. Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko je izdal v štev. 30 »Verordnungs- und Amtsblatt-a« zelo važno odredbo o obvezni prijavi vseh kulturnih delavcev na Spodnjem Štajerskem. V zvezi s to odredbo opozarjamo na besedilo v današnjem »Štajerskem Gospodarju«. Natančnejša pojasnila o tem bo prinesla »Marburger Zeitung« z dne 19. in 20. julija t. l.



(PK. Eckart-Weltbild)

Fieseler-Storch se imenuje nemško letalo, ki ima to lastnost, da lahko v zraku stoji in služi opazovanju sovražnika z brezžičnim poročanjem. Na sliki vidimo tako letalo, ki se pravkar spušča pri prvih prodirajočih tankih nemške vojske.

Stalinova izdajalska napitnica

Iz Tokija poročajo: Pravkar se je vrnil iz Moskve privatni tajnik japonskega veleposlanika Tatakave-Sigemori, ki je imel v tokijskem radiu predavanje o razmerah v Sovjetiji. Sigemori je izjavil med drugim, da je imel Stalin v maju letošnjega leta o priliki zaključka vojne akademije govor, v katerem je zaklical: »Dol z Nemčijol Dol s fašistil! Maršal Vorošilov je pozneje pri slavnostni pojedini vprašal Stalina, ali bo napil vojni ali miru. Stalin je odgovoril: »Seveda bom na-

pil vojni!«

Tudi to razkritje japonskega diplomata dokazuje znova dvojno igro Kremļa, ki je hlinil na zunaj sporazum, da bi tem lažje napadel Nemčijo in spravil vso Evropo v odvisnost Sovjetije. Stalin je imel 19. avgusta 1939 v najožjem krogu svojih sodelavcev govor, ki je bil strogo zaupne vsebine. V tem govoru se je izcimil Stalin že takrat kot izdajalec. Nemški meč bo sedaj končno obračunal z vojnimi hujskachi in izdajalci Stalinovega kova.

Roosevelt hoče vojno za vsake ceno

Iz Washingtona poročajo: Bivši kandidat za predsedništvo Zedinjenih držav, Wendel Willkie, je izjavil svojim sodelavcem in zaupnikom, da mu je Roosevelt potrdil povelje, ki ga je bil izdal vojni mornarici. Roosevelt je namreč zapovedal, da morajo ameriške bojne ladje brez svarila takoj streljati na nemške bojne ladje, podmornice in letala. Roosevelt — tako je

dejal Willkie, je v omenjenih razgovorih izrazil trdno voljo, da hoče s pomočjo kakega incidenta priti do vojnega stanja z Nemčijo. Edinice ameriške vojne mornarice so prejele povelje, povzročiti tak incident. Roosevelt hoče kongres postaviti šele po nastopu vojnega stanja pred dovršeno dejstvo.

Odstop japonske vlade

Iz Tokia poročajo: Kakor poročajo uradno, je podala vlada kneza Konoja ostavko. Po nalogu cesarja bo vodil ministriški predsednik knez Konoje vlažne posle do imenovanja nove vlade. Vlada je odstopila, da bi napravila prostor drugi, močnejši vladi, ki bo lahko obvladala notranji in zunanji položaj. Uradna objava odstopa vlade po avijenci kneza Konoja pri cesarju je izzvala veliko senzacijo. Demisijo je

sklenila vlada v uradnem stanovanju ministrskega predsednika, nakar se je podal knez Konoje v letno rezidenco cesarja v Hajami. Po povratku iz Hajame v Tokijo je sklical Konoje novo sejo vlade. Kakor se nadalje izve, je cesarski par sklenil prekiniti počitnice v Hajami. Radi resnosti položaja sta se cesar in cesarica počala četrtek v prestolnico.

London v službi komunistične internacionale

Iz Rima poročajo sledeče: Diplomatski urednik poluradne agencije Stefani ugotavlja, da je Britansko carstvo z britansko-sovjetskim paktom prevzelo glavni vojni cilj Sovjetije, to je boljševizacijo Evrope. London je na ta način porušil zadnji most v smeri k evropskemu kontinentu. Anglija je danes v službi komunizma in tretje internacionale. To je položaj, kakor ga preje pač nikdo ne bi mogel predvideti.

Čisto z idejnega vidika sta konservativni angleški kapitalizem in antikapitalistični sovjetski boljševizem izgubila svojo »časť« ter se izpostavila zaničevanju in zasmehovanju. Politično pa je s tem paktom med Anglijo in Sovjetijo dokazano, da mora biti položaj boljševizma kakor tudi superkapitalizma zelo slab, ker pozabljata svoja lastna načela v skupnem sovraštvu do tiste moči, ki bo oba udarila po glavi. Z vojaškega vidika gledano, je pogodba brez pomena, kajti vojaška usoda Sovjetije in zgodovinska usoda boljševizma sta že zapečateni.

»Messaggero« označuje angleško-sovjetski pakt kot »blok dveh omahujočih svetovnih sil« in kot »atentat na civilizacijo«. List ugotavlja, da hoče Anglija sedaj, ko je morje prodala Ameriki, prodati Evropo Moskvi. Pogodba ne zadeva samo obeh pogodbenih strank, temveč vso Evropo, ki sedaj že uvideva nevarnost s strani Anglije in njene sebične, za mednarodno moralo in kontinentalno solidarnost neobčutljive politike. Anglija se ni nikdar izjasnila glede svojih ciljev. Anglija se vojskuje radi vojne same. Pakt med Moskvo in Londonom prikazuje nazorno vso nemoralo in njene posledice: boljševiški in angleški vojni cilj je — boljševizacija Evrope.

Po poročilih nemškega tiska preko Stockholma je imel prof. Komarov,

predsednik boljševiške akademije znanosti v Moskvi, v sovjetskem radiu govor, v katerem je poveljeval sovjetsko-angleški pakt. »Sovjetska Unija in Anglija«, tako je dejal Komarov, »stojita na čelu civiliziranih narodov«. Nadalje je rekel Komarov, da je pogodba »velikanskega zgodovinskega pomena«. S pogodbo da je baje zapečaten skupna borba civilizacije proti nevarnosti vso kulturo uničujočega fašizma.

Tisti, ki so se iskali, so se res našli. Londonski plutokratje in moskovski boljševiki, ki jih navdihuje isti židovski duh, se borijo ramo ob ramo — »za civilizacijo«. Resnice je le toliko, da je s to pogodbo dokumentirana duhovna sorodnost povzročevalcev angleškega klanja v Indiji in človeškega mesarjenja v Lembergu. Anglija in Sovjetija želita sedaj osrečiti ves svet s to svojo edinstveno kulturo, če ne bi bilo fašizma (tu ima Komarov prav), ki tvori tako silno nevarnost za »človekoljubne namene« Anglije in Sovjetije.

Trije bratci . . .

Ali ni čudno, kako različni ljudje včasih pri vinski kapljici pijejo bratovščino? Prej se niti poznali niso, ali pa so se celo sovražili, naenkrat pa sedijo v najlepši slogi skupaj in najdejo toliko skupnega, da so na koncu še sami prepričani, da so pravi bratje in da je le goli slučaj, da se že prej niso sestali, spoznali in vzljubili . . .

Pozabijo pa, da iz njih govori alkohol, da v resnici niti najmanj niso tako enega mišljenja. Prekomerno uživanje alkohola je strast. In vsaka strast je slepa, pravi ljudski pregovor. Tudi sovražstvo je strast. Velika in nevarna strast celo.

Zato se ne čudimo, da so se sovražniki našega Führerja in nemškega na-

roda »bratsko« združili in pozabili na vse, kar je prej bilo in kar jih še danes loči.

Ti bratje so predstavniki plutokratov in izžemalcev narodov Winston Churchill, trinog Stalin in govornik židov Roosevelt.

Ali ni čudna ta čedna družba? Kaj jih veže, je hitro povedano. Le nepopisno sovraštvo do nemškega naroda in našega Führerja, kateremu ne morejo odpustiti, da je dvignil nemški narod zopet k soncu, da je pomagal kmetu in delavcu, da je socialno in pravično uredil nemški Reich in ga dovedel do moči in zmage.

Kaj jih loči? To je mnogo težje povedano. Cele knjige bi človek lahko o tem pisal, saj so ideje boljševizma in stališče plutokratov kakor noč in dan, kakor krop in led.

Stalin je pa Winston Churchilla vzljubil samo radi tega, ker je vsem plutokratom ostal kot zadnje upanje v njihovem brezuspešnem in brezvestnem boju proti Adolfu Hitlerju in nemškemu narodu. Nikdar se ne moreta ta dva tiča resnično zediniti. Kaj bi bilo po nemškem porazu, na katerega pa menda niti ona danes več ne upata, sploh ni za zamisliti. Ali bi plutokrati postali boljševiki ali boljševiki uvedli plutokracijo? Smešno je eno in drugo. Takrat bi šele začelo krvavo klanje med obema sedaj tako složnima »bratcema«.

In Roosevelt? Kaj išče v tej družbi? Nismo že pozabili, da se je pred volitvami lani sveto zaklinjal, da bo z vsemi močmi Ameriko držal izven vojne. Postal je drugega mnenja, ker ve, da bo Anglija izgubila to vojno in ker bi on rad čim več podedoval za mrličem, ki se imenuje Britansko carstvo.

Nekaj predujma je Roosevelt že dobil. Za par starih, skoro nič vrednih čolničkov mu je Anlija odstopila celo vrsto nad vse važnih oporišč v Ameriki. Zemljišča, ki jih je dolgo vrsto let držal v svoji posesti britanski nekdanj tako ponosni sedaj pa že tako iznemogli lev.

Vsak kmet ve, koliko je ura, če njegov sosed začneja prodajati svojo zemljo. Kdo bi mu še kaj zaupal? Kvečjemu iz usmiljenja še lahko dobi tak kmet kako miloščino. Ali pa ima možakar, ki mu še kaj ponuja, zlobne načrte. Nudi skrahiranemu kmetavzarju toliko, da mu ta ne more več uiti iz grabežljivih krempljev. Tako ga spravi na boben in se razmeroma poceni vsede na ostanek nekoč lepega posestva.

Ali ne špekulira Amerikanec ravno tako? Ali se mu morda cedijo sline po lepih britanskih posestvih onkraj oceana?

In še nekaj! Nesložna, raztrgana in slabotna Evropa je Ameriki samo lahko od koristi. Zato se le bijte tam onkraj velike vode! Kako se Evropi godi, če je lačna, če se žene, matere in otroci jokajo, to je dobičkaželjnemu Amerikancu vse eno. Glavno je, da je njemu dobro in da čim več zasluži.

Kaj pa če je Amerikanec delal ta ra-



(PK. Rozana-Weltbild)

Nemški težki protiletalski topovi, ki so obenem tudi strah vseh sovražnih tankov. Vsak strel iz tega topa pomeni uničenje tudi najtežjega sovražnega tanka.

Vloga Moskve v zlomu Jugoslavije

Zagrebski zastopnik dnevnika »Tagespote« (Graz) je obiskal te dni Belgrad in je svojemu listu poslal zelo zanimiv članek o vlogi, ki jo je igrala Moskva pri zlomu Jugoslavije. Članek bo zanimal prav gotovo tudi čitatelje našega lista, zato ga prinašamo v celoti.

»Senzacionalna razkritja nemške Bele knjige o vlogi Moskve v Belgradu je te dni priznal moskovski radio, ki je izpovedal z brezobzirno odkritostjo, da je sovjetska vlada sodelovala z generalom Simovičem ter da je pri tem računala z vsemi možnostmi. V Moskvi — tako je poročal rdeči radio — so vedeli že 27. marca, da je vojna z Nemčijo neizogibna. To je bil povod za pogodbo z Belgradom, pomen te pogodbe pa ni bil samo političnega, temveč predvsem tudi vojaškega značaja.

Kakor je jasno razvidno iz gornjega priznanja, so bili rdeči oblastniki Kremla poleg Anglije glavni vojni pripravniki v Belgradu. Polom Jugoslavije je torej njihovo delo. Samo bliskovitemu udarcu nemške vojne sile se je zahvaliti, da je ostala pogodba med Belgradom in Moskvo v praksi brez pomena. Zaključitev te pogodbe je svet izvedel, kakor znano, 6. aprila. Pregled nekdanje jugoslovanske politike pa dokazuje, da zveza med Belgradom in Moskvo ni nastala čez noč ter morda iz kake trenutne situacije. Ta zveza se je skrbno in v vseh posameznostih pripravljala že pod vlado Dragiše Cvetkovića. Eden izmed glavnih zaročnikov je bil bivši jugoslovanski poslanik v Moskvi, Gavrilović, ki je imel kot bivši vodja srbske zemljoradničke stranke odločilen vpliv v političnem življenju. Podpirala sta ga v Belgradu ministra Čubrilovič in Budisavljevič, ki sta radi pristopa Jugoslavije k trojnemu paktu po povratku Cvetkovića in Cincar-Markovića iz Wiena demisionirala in pozneje s Simovičem pobegnila.

Vse to se je odigravalo za hrbtom

čun brez krčmarja? Ali ne pomaga pravzaprav boljševikom? In tako tudi svojemu največjemu sovražniku, s katerim bi se on prav tako moral slej ali prej spoprijeti, ako ne bi boljševikom že Führer s svojimi nepremagljivimi ... Li sam stopil na vrat.

Churchill, Stalin in Roosevelt so si trenutno podali roke, in to samo za čas, ko drug drugemu lahko kaj da, ko vsak misli, da lahko drugega v svojo korist izrablja. Ko pa eden ali drugi ne bo več potreben, bo drugega pustil mirne duše in brez premisleka pasti. Noč in dan se pač še nikdar ništa mogla združiti.

Ta v sovrastvu do nemškega naroda in našega Führerja zedinjena družbica se bo kaj kmalu streznila. Zato skrbi naš Führer Adolf Hitler in nemški, ostro nabrušeni meč. Ko

zunanjega ministra dr. Cincar Markovića, ki vse do državnega udara ni vedel, kaj se je prav za prav godilo. Odločilno za zaključitev pakta pa je bilo držanje generalov, ki so v totalnem nepoznavanju položaja mislili, da morejo z vojaško pomočjo Sovjetov v hrbtu riskirati vse ter izzvati Veliko Nemčijo. Med tem se je izvedelo, da so se vršile par tednov in mesecev pred državnim udarom konference med zaročniki ter med boljševiškim vojaškim odposlancem. V teh konferencah so določili vojaško sodelovanje med Belgradom in med Moskvo v vseh posameznostih. Tako je med drugim obljubila Sovjetija za slučaj vojne Jugoslavije proti Nemčiji pomoč v obliki orožja, municije in letalcev. S tem v zvezi so obravnavali celo možnost sovjetske ekspedicijske vojske. Boljševiki so imenovali ogromne številke, kar je srbske vojaške kroge naravnost opijanilo. Moskva je imela v Belgradu, kjer so verjeli vse vesti o neizmerni

vojaški moči Sovjetije, zelo lahko igro. Stvarnost je bila povsem drugačna. Velike obljube Sovjetov so se razblinile. Obljubljena pomoč je obstajala v tem, da so dovolili 200 srbskim letalcem zavetje. Te letalce so pa boljševiki takoj nato uvrstili v sovjetsko armado.

Boljševiški oblastniki so prepustili Srbiji njeni usodi. Vsemu svetu je bilo jasno, da si je hotela Moskva v Srbiji pridobiti samo oporišča za načrtno boljševizacijo Balkana. Oblastnikov v Kremlu propast Jugoslavije ni prav nič ganila. Zdi se, da se je rodilo to spoznanje tudi že v tistih srbskih krogih, ki so se prej brez pomisleka klanjali vsemu, kar je prihajalo iz Moskve. Hujskaški poizkusi moskovskega radia in propagandno delovanje agentov kominterne je radi tega brez pravega dejstva, ker se je večina srbskega prebivalstva pod pritiskom razmer prepričala, da so boljševiški oblastniki v Kremlu igrali zločinsko igro z bivšo Jugoslavijo. Za katastrofo Srbije nosijo poleg Simovića odgovornost tudi voditelji Sovjetije.

„Pomirjevalni sirup“

za angleško javnost

Londonski tednik »Everybody« je nedavno napadel Churchillovo vlado na način, ki je zanimiv zlasti z ozirom na sedanje angleško poročanje o poteku operacij na vzhočni fronti. Omenjeni list je očital vladi, da hoče zamašiti tisku usta. Angleški tisk da je prejel od vlade napačne informacije. »Everybody« piše:

»Uradna angleška poročila nudijo žalostno sliko, ker ne dajejo informacij, ki bi odgovarjale stvarnosti. Znano je, kako nas je treščil ob tla angleški poraz na Norveškem. Ko je potem izbruhnila vojna v Franciji, so se Nemci po naših uradnih poročilih podali v nevarno pustolovščino in smo pričakovali še samo njih poraz. Ko so Nemci udarili v Libijo, so nam redna poročila angleške vlade govorila le o nemški propagandi. Prihodnjega dne so si premislili in so pripovedovali, da smo Nemce na celi fronti zadržali ter da smo gospodarji položaja. V Grčiji so nam dajali isti pomirjevalni sirup. Govorili so o nepremagljivih težkočah, ki jih nudi Nemcem tamkajšnja pokrajina. Ako smo se pritoževali nad takim prikrivanjem resnice, so nam na uradnih mestih izjavili, da ne smemo dajati sovražniku v naših poročilih nikakih podatkov. V resnici pa je imela ta poročevalska politika nasprotni učinek. Situacija se za Nemce ni otežkočala, temveč olajšala, ker se je pričel angleški narod orientirati iz nemških poročil, ki smo jih potem čez 24 ur prikrito morali priznati. Javnost je doabila na ta način vtis, da jo zavestno zavajamo v zmoti. Vsak umik smo imenovali »nazadovarno kretanje v smeri k pripravljenim položajem«. Ko se je angle-

ški narod pričel smejati tudi temu izmikanju, so začeli govoriti o »koncentraciji naših čet v novih položajih«.

Kakor je razvidno iz pisave omenjenega lista, se Angleži že hudujejo nad lažnjivim poročanjem Churchillovega vojnega vodstva.

Simovič obljublja Sovjetom pomoč

Bivši in zadnji predsednik jugoslovanske vlade, general Simovič, ki je pobegnil v London, je po poročilih nemškega tiska te dni izjavil med drugim sledeče: »Angleški ministrski predsednik in angleški zunanji minister sta izjavila, da bo nudila britanska vlada Sovjetski Uniji, ki je zapletena v vojno z našim skupnim sovražnikom, vsako možno pomoč. V imenu jugoslovanske vlade izjavljam, da se to držanje britanske vlade strinja z mnenjem jugoslovanske vlade, ki bo zavzela isto stališče.«

Mali mož Simovič je na prste stopil, da bi izblebetal, kar mu je naročil Churchill. Vsekakor je smešno, da si drzne zaročnik Simovič iz Londona dajati izjave v imenu neke jugoslovanske vlade brez države in naroda. Bilo bi mnogo bolje, da je ta narodni izdajalec, ki je ugonobil svojo državo, raje molčal. S svojo izjavo je dosegel le to, da se svet spominja uničenja Jugoslavije, ki ne obstoja več in ki zato ne more tudi nikomur pomagati.

Naroči Štajerskega Gospodarja!

Črna gora je proglasila svojo neodvisnost

Preteklo soboto je Črna gora proglasila svojo neodvisnost in obenem svoj vstop v zvezo držav pod rimskim imperijem. V to svrhu so bile na Cetinju prirejane velike proslave. Proklamacija o neodvisnosti Črne gore so prečitali v ustavodajni skupščini. Članom skupščine je priredila mestna občina cetinjska velik sprejem, ki je bil povod za razne govore, v katerih je prišla hvaležnost Črnogorcev napram Italiji do izraza. Črnogorci so se zahvaljevali Italiji za ustanovitev suverene in neodvisne črnogorske države. Italijanski vrhovni komisar je istega dne sprejel črnogorske dostojanstvenike ter se je z njimi pristrčno razgovarjal. Vsem proslavam so prisostvovali predstavniki pravoslavne, muslimanske in katoliške veroizpovedi v Črni gori.

Z izjavo neodvisnosti Črne gore se je bavil tudi celokupni rimski tisk. Ta-

ko je zapisal ravnatelj lista »Giornale d'Italia«, Virginio Gayda, sedeče: »Tudi Črna gora je bila žrtev srbskega imperializma, ki so ga tako skrbno negovale pariške mirovne pogodbe.

V dvajsetih letih je izkusila Črna gora neznošnost srbskega jarma. Težnja po svobodi je bila vedno večja in se je uresničila z zmago osovinskih sil. Naglo preoblikovanje Balkana po likvidaciji vojne je osvobodilo Hrvatsko, povečalo Albanijo in privedlo končno do vzpostavitve črnogorske avtonomije. Življenjski prostor črnogorskega plemena se nahaja predvsem med Albanijo in med novo Hrvatsko. Italijanski narod pozdravlja svobodno izražen vstop Črne gore v krog Rimskega Imperija. V tem krogu bo Črna gora našla vse zunanje in notranje elemente, ki so potrebni za nagel razvoj te države.«

2800 Ukrajincev s strojnicami pobitih

Piše Kriegsbericht Horst von Kobilinski.

PK. V mestu Luck ob reki Styr se je odigralo tik pred zavzetjem mesta po nemških četah strašno krvoprelitje, ki ga v tej barbaski obliki pač nikdo na svetu ne bi mogel stopnjevat. Boljševiki so namreč 2800 Ukrajincev, ki so jih imeli zaprte v tamkajšnji ječi, spustili na dvorišče jetnišnice ter jih tam s strojnicami in ročnimi granatami kratkomalo pobili.

Več ur je že slišati grmenje topov v omenjenem volinjskem mestu. Slišali

so ga tudi ukrajinski ujetniki, ki so že več mesecev — natlačenj v ozkih celicah — pričakovali svojo žalostno usodo. Ujetniki vedo prav dobro, kaj pomeni biti pri sovjetih samo osumljen. V celicah, ki so dolge deset metrov, je stlačenih nad 200 oseb. V celicah ni najti niti trohice slame. Ljudje v tej jetnišnici nimajo ničesar več izgubiti. Ali jim bo spričo bojnega trušča zaslajala zarja svobode? V očeh teh nesrečnežev, ki so se že odvadile dnevne

svetlobe, se iskri zažnji žarek upanja. Toda ti ljudje poznajo sovjete in vedo, da so zmožni tudi najhujšega. Kaj so udarci s puškinimi kopiti napram usodi, ki jih čaka in o kateri ne vedo še ničesar. In ta usoda se bo izpolnila v par urah.

Naenkrat je slišati na hočnikih bobneče korake. Šepet ujetnikov je mahoma ponehal. Težka vrata celic se medtem že odpirajo po vrsti. Može s sovjetsko zvezdo na čepicah tulijo po hodnikih in celicah ter bijejo ujetnike s puškinimi kopiti, da na ta način hitreje najdejo izhod v dvorišče. Po petsto ujetnikov je že zbranih na dvorišču. Zunaj je ujetnikom vse pojasnjeno. Štiri strojne puške s cevmi obrnje, ne profi zidu govore dovolj razumljiv jezik. Ukrajinci gledajo topo, zaničevalno na početje boljševikov. Z vso odločnostjo se postavijo ob steno ter obrnejo na povelje boljševikov svoje hrbte v smeri strojnic. Deset vrst zaporedoma se jih je na ta način postavilo pred steno. Boljševiki vedo, kako se 2800 ljudi na najhitrejši način spravi iz tega sveta, ker so takega posla navajeni. Za štirimi strojnicami stoji več sovjetskih rabljev s pripravljenimi ročnimi granatami. Kar strojnice ne opravijo, morajo ročne granate dovršiti.

»Agonj!« To je povelje za ogenj. Streljanje s strojnico traja več sekund. Vsaka krogla prestrelj kar štiri, pet in še več teles. Ko so vsi popadali na tla in strojnice utihnile, pačje ročne granate na kupe okrvavljenih ljudi in opravijo poslednje...

Skoro dve uri se ponavlja ta strašna žaloigra, dokler se niso zadnji Ukrajinci postavili pred strojnice.

Boljševiki pa vedo iz lastne izkušnje, da niso bili vsi obsojenci zadeti od krogel ali od drobcev ročnih granat. Eden izmed krvnikov stopi pred kup človeških trupel in zakliče: »Kdo še živi?!« Po drugem klicu se čvignejo eden za drugim. Bilo jih je 46, ki jih smrt ni pobrala. Eden za drugim se dvigajo okrvavljeni iz kupa mrtličev. Tem napol blaznim ljudem je poverje na žalostna naloga, sleči mrtvece, sežgati njih obleke in pokopati 2754 svojih rojakov.

Stojimo na dvorišču jetnišnice, pod katerim je zakopanih čvatisoč mož. Ostanek so pokopali v nekem bombnem lijaku. Gledamo na 40 metrov dolgo steno, ki je vse do 1. nadstropja poškrabljena s človeško krvjo. Ukrajinske žene prihajajo v nadi, da bodo med 46 preživeli možmi našle svoje sorodnike. Ihteče žene zapuščajo mesto groze, ker so se prepričale, da svojih mož ne bodo nikdar več videle. Njih sovraštvo do boljševikov je brezmejno.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercev je
„Heil Hitler!“**



(SS PK. Thiele-Scherl-Wagenborg)

Nemški vojaki so se v Sovjetiji povsod lahko prepričali o »socialističnem raj« boljševizma. Na sliki vidimo popolnoma razčapano in obubožano delavsko rodbino. Tako izgleda boljševiška »obnova« po 23 letih.

Stalin - morilec 20 milijonov kmetov

Zmagovit pohod naše vojske v prej popolnoma zaprto ozemlje Sovjetije je omogočil nemškimi vojakom vpogled v politične in gospodarske razmere, zlasti pa v nepopisno bedo podeželskega prebivalstva. Židovskemu boljševizmu je uspelo v par letih podjarmiti kmetškega človeka ter ga do zadnjega izsesati. Boljševiki so več milijonov mož, žena in otrok spočili s posestev ter jih kratkomalo izročili lakoti in bedi. Skoro 24 let je moral kmet v Sovjetiji pretrpeti večna praganjanja in tlačjenje. Kmetstvo ljudstvo že pod carskim režimom ni bilo ravno najsrečnejše, toda s komunistično revolucijo leta 1917 je pričelo trpljenje, ki ga ni mogoče izmeriti. Komunistem je sklenil uničiti vse kmete, ki niso hoteli kot sužnji živeti v boljševiškem »raju«. To uničenje so izvršili boljševiki z vso natančnostjo.

Stalin je že pred leti izjavil sledeče: »Kmetje so najhujši nasprotniki razredne misli, zato ni škoda, ako se jih iztrebi nekaj tucetov milijonov. Preden nas bo kmet, ki je naš smrtni sovražnik, požrl, ga moramo za vedno prikleniti na verigo. Kolektivizacija je naš središče za uničenje kmeta. Mirovalj ne bomo vse dotlej, dokler ne bo sleherni kmet izginil v našem kolektivu ali pa bo uničen za vedno.«

Kdor vidi danes v Sovjetiji kričečo bedo podeželja, bo hitro spoznal, da so birci moskovskega Kremlja po nalogu Stalina opravili temeljito delo.

Nič manj kot 25 milijonov ljudi je židovski boljševizem v razmeroma kratkem času ali fizično iztrebil ali pa zapisal sigurni smrti, in sicer tako, da jih je obsodil na prisilno delo v severnih krajih Sovjetije ali pa jih je pregнал z domače grude in tako oropal obstanka.

Boljševizem je spočetka poskušal pridobiti kmeta, ki pod carizmom ni doživel ravno najboljših časov, in sicer z raznimi obljubami. Zemljo, ki je bila last carske rodbine, plemstva, cerkve itd., so dali najprej kmetu, da bi ga tako pridobili za boljševiške ideje. Kmet je smel spočetka razpolagati svobodno z žetvijo, obljubili so mu pa tudi svododo in bratstvo, vse to pa v upanju, da si bodo kmeta pridobili vse dotlej, dokler ne bo v mestih dovolj zasidrana moč komunizma.

Kmalu nato pa je napočila doba terorja proti kmetom. Kmetu so vzeli vso zemljo ter onemogočili vsako samostojno kmetško delo. Kmeta so vtaknili v »kolhoze«, t. j. v skupnost razlaščenih kmetij, ki so bile pod komunističnim vodstvom. Vso zemljo so proglasili kot državno last, kmet pa jo je imel obdelovati samo v »splošno korist«. To skupnost so predstavljali »odbori revščine na vaseh«, ki so jih tvorili delamržni elementi iz mest kot boljševiški funkcionarji na deželi.

Posledice te boljševizacije so se prav kmalu pokazale. Kmetijska proiz-

vodnja je začela katastrofalno padati. Nastalo je očitno pomanjkanje živeža. Kolhozi vsled slabega gospodarstva niso bili v stanju prehraniti mest. Oborožene sovjetske tolpe so nato po vaseh plenile žito in živež, da bi zamogli boljševiki vsaj za silo potolažiti boljševiške sodruge po mestih.

Kjer pa s slabim gospodarstvom niso dosegli izdatne žetve, se tudi s strojnicami in mučenjem ni dalo priti do živega. Posledica je bila, da sta stradala kmet in prebivalec v mestu. Milijonov ljudi je na ta način umrlo za lakoto.

Neizrekljiva beda je boljševiške oblasti dovela do spoznanja, da je treba vsaj iz taktičnih ozirih kreniti na druga pota. Bali so se namreč, da bi utegnili cela boljševiška revolucija doživeti svoj polom baš ob gladovanju ljudstva. Zato si je Lenin zmisliš »Nep« (novo ekonomsko politiko), ki naj bi tudi na kmetih dovela do spremembe razmer. Izdal je razne ukrepe, ki naj bi kmetu omogočili proizvodnjo, istočasno pa je določili dajatve, ki naj bi bile primerne močnosti njegovih storitev. Lenin je dal kmetom celo pravico odločanja o njihovi produkciji. Ker so bile v letih 1922 in 1923 dobre letine, si je dežela kmalu opomogla. Kmet v Sovjetiji pa je moral le prehitro spoznati, da to zboljšanje njegovega položaja ni bilo pripisati neki načelni spremembi boljševiške agrarne politike. To je bila čisto navadna prevara.

Boljševiški državni obrati po mestih so sila slabo gospodarili in zato so rasli primanjkljaji v nedogled. Denarne potrebe države so narasle tako neizmerno, da je boljševizem zopet stegnil svojo roko proti kmetškemu goščancu. Zvišali so kmetške dajatve in naložili še novih davkov. Zopet je rapidno padla kmetška produkcija. Primanjkovalo je semenskega žita za posejanje predvidenih kompleksov, ravno tako je primanjkovalo goriva za stroje in krme za živino. Tako je moral boljševizem 1. 1929 uvesti v Sovjetiji živilske nakaznice.

Odslej se je pokazal boljševizem v pravi luči. V svojem znanem govoru, ki ga je imel 27. decembra 1. 1929, je Stalin zmagoslavno napovedal, da ima država dovolj sredstev v rokah za poslednji davec proti kmetom. Stalin je napovedal uničenje kmetškega odpora in kmeta kot razreda, češ, da bodo že kolhozi nadomestilo za kmetško produkcijo. Likvidacija kmetijstva, da je sestavni del postanka in razvoja kolhozov.

Da ni bila Stalinova napoved likvidacija kmetijstva zgolj govorniški strel v praznino, je dokazala sovjetska vlada s svojim sklepom z dne 1. februarja 1930. Vsem državnim oblastvom je dala nalog, da zaplenijo vse kmetško premoženje ter da izselijo kmetške rodbine iz svojih vasi. Prvo skupino kmetov so takoj aretirali ter na licu



(Aufn. Archiv)

General der Flakartillerie v. Schröder — vojaški poveljnik v Srbiji. Za vojaškega poveljnika v Srbiji je bil imenovan predsednik Reichsluftschutzbund-a, General der Flakartillerie v. Schröder, ki je pred kratkim prevzel svoje posle v Belggradu

mesta ustrelili. Druga skupina je bila obsojena na prisilno delo v severnih gubernijah. Tretjo skupino so kratkomalo spodili s posestev in so morali biti kmetje veseli, ako se jim je dodelil kak kotichek v kolhozih. Takrat je nastal med kmeti strašen val samomorov. Na tisoče kmetov je končalo z rodbinami vred s samomorom. Strašna brezupnost se je polastila podeželja. Stalinu ni bilo dolgo treba čakati na žrtve revolucije. Stalin je o neki priliki sam dejal, da ne bo odnehal od popolne socializacije na deželi, pa četudi bi 20 milijonov ljudi izgubilo življenje. Poginilo je bilo zapisanih nad 20 milijonov ljudi. Danes lahko vidijo nemški vojaki iz kmetijskih vrst na licu mesta razliko med boljševiško in nacionalsocialistično agrarno politiko. Sovjetskega kmeta so spodili s posestev in mu vzeli celo življenje; medtem ko je nemški kmet priznan kot vir življenja nemškega naroda. To dokazuje zlasti zakon o čednih kmetijskih dvorih. Političen sistem, ki je tako živinsko uničil svojo lastno podlago, je zapisan poginulo. Lahko se drži samo nekaj časa na oblasti. Njegov polom je posledica lastne okrutnosti in lastnih pogrškov.

Erich Borkenhagen.

Ostro streljanje vojaštva

Oddelki vojske bodo v času med 28. julijem in 2. avgustom t. l. imeli bojno streljanje z infanterijskim orožjem. Streljanje se bo vršilo v prostoru Pragerhof - Zirkowitz - St. Lorenzen - Maria-Neustift - Sestersche - Terno-wetz. Mesta v imenovanih krajih, ki bodo za prestop prepovedana ter zastražena, so za civilno prebivalstvo smrtno nevarna. Navodil, ki jih bodo dajale tam postavljene vojaške straže, se je točno držati.



(Aufnahme Fuchs, Marburg)

Marburg je priredil Reichsleiterju dr. Ley-u prirčden sprejem. S šopkom cvetic stoji pred gradom dr. Ley. Zraven njega stoji Bundesführer Franc Steindl, desno pa šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko, Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Sigfried Uiberreither.

Reichsleiter Dr. Ley na Spodnjem Štajerskem

Reichsleiter Dr. Ley je dne 10. julija na svoji službeni poti po nemških deželah pri Unterdrauburg-u, po Gauleiterju in Reichsstatthalter-ju dr. Uiberreither-ju dobrodošlo pozdravljen in sprejet, stopil na ozemlje Spodnje Štajerske. Njegova vožnja skozi okrašene vasi ob reki Drau je bila neke vrste zahvalna manifestacija ljudstva, da je Spodnja Štajerska osvobodjena. Navdušenje, ki ga je povsod kazalo prebivalstvo, je dr. Ley-ja prisililo, da je moral na več krajih ustaviti voz ter sprejemati cvetje in odzdravljati. Mladina in zaščitni oddelki organizacije Steirischer Heimatbund so povsod s petjem dokazali, da še znajo stare in da že obvladajo nove nemške pesmi.

Vesel je bil sprejem Reichsleiter-ja v Marburg-u, ki je bil ves v zastavah. Govorilni zbori organizacije Deutsche Jugend so dali najlepše izraze veselja nad obiskom.

Nad prirčnim sprejemom na Spodnjem Štajerskem vidno ganjen, je dr. Ley svojim spremljevalcem večkrat omenil, »da se bo spodnještajerska kri obveljavila«. Napram Gauleiter-ju je rekel, »da zadostuje pogled v oči Spodnještajercem in že je vidno, kako prirčno in iskreno je njihovo veselje, da je njihova domovina osvobodjena. To ljudstvo je naravnost prebujeno k novemu življenju.«

V lepo okrašeni grajski dvorani je dr. Ley v glavnih potezah naslikal borbo nemškega ljudstva za svojo bodočnost. Pri tem je podčrtal, da bo vsaka država, ki ne bo rešila svojih socialnih vprašanj, razpadla, kakor so ob prehodu v naše stoletje razpadle

državne tvorbe, ki niso znale rešiti nacionalnih problemov.

Popoldne je sledil delovni pogovor, kjer so poročila o dosedanjih delih za obnovo Spodnje Štajerske izpopolnila Reichsleiter-ju sliko celokupnih sprejetih vtisov.

Zvečer je bilo v Götzovi dvorani veliko zborovanje voditeljskega zbora organizacije Steirischer Heimatbund, ki ga je vodil Bundesführer Steindl. Dr. Ley je na zborovanju govoril o dolgoletnih bojih za dušo nemškega človeka, ki ga je prebudila njegova lastna kri. Naštel je tudi ogromne storitve nemškega ljudstva, odkar je na oblasti nacionalsocializem.

Med pritrjevanjem, ki ni hotelo končati, je dr. Ley vzkliknil: »Nemčija je enotna, ima krasno vojsko in Führer-ja — Adolf Hitler-ja. Zapad ne bo propadel, vodila ga bo Nemčija.«

Prodor na Dnjepru

Piše Kriegsbericht Eugen Press
PK. Oddaljeni smo že 450 kilometrov od meje. Naš oddelek se nahaja na grebenu gričevja nad Berezino. Napočila je že noč. Tam v šotorih spijo vojaki. Nekdo igra na harmoniko. Nemška vojaška pesem je, ki jo veter nosi preko reke.

Zavedamo se, da bomo doživeli zopet vroč dan. Ob zori bodo nemške divizije razbile blazni san sovražnika. Sovjeti so mislili, da so že gospodarji položaja na Dnjepru. Medtem pa so se koncentrirale nemške armade k nove-

mu udarcu, ki bo izsilil prodor skozi sovjetsko črto odpora.

Pred nami je kratko in jasno povelje generala. To povelje smo vzeli na znanje. Zavedamo se, da proti temu napadu ni nobenega sredstva. Čas, prostor in sila so skrbno zarisane na par straneh, ki so bile napisane na pisalnem stroju. Razvoj napada je v vseh delih natančno in jasno zarisan. Tu ni nobenega dvoma in nobene nejasnosti. To povelje je kakor knjiga vloge gledališkega igralca, samo da je resnejša, usodnejša. Od vsakega posameznega vojaka, podčastnika in častnika je odvisno, ali bo udarec uspel. Mi vsi pa vemo, da bo res uspel.

Pravkar se je pričelo daniti. Tiplake naših naskakovalnih oddelkov so že na mestih. Oklopniki so že pripravljani. Pred pozicijami težke in lahke artilerije se kopičijo gore streliva. V gozdovih že tičijo pionirji z metalci ognja, strelivom in materialom za gradbo mostov.

Na zasilnih letališčih so bombniki, strmoglavci, rušilci in lovci pripravljani na start. Ni se še popolnoma zdanilo in že plovejo prva nemška bojna letala nad poljskimi utrdami in gnezdišči odpora ob Dnjepru. Naenkrat se dvignejo cevi topov, ki streljajo kar le morejo. Toča bomb in granat orje ozemlje. Sovjetske baterije frčijo po zraku. Strojniška gnezdišča so razbita. Zemlja se vsuje zdaj pa zdaj na boljševiške vojske in lomi njih odporno moč. V istem trenutku, ko se poganjajo nemške lovske eskadrile na sovražne pozicije, že porivajo krepke pesti gumijaste čolne v reko. Može se poskakali na splave in infanterija gre v široki fronti preko Dnjepra. Sovražnik je strmeče zavijal. Vsi boljševiki so še pod poraznim vtisom napadov iz zraka ter pod vtisom strahovitega nemškega artilerijskega ognja. Obenem vidijo svoje strašne izgube. Nemška napadalna infanterija pridobiva skokoma na terenu. Sovražnik se umika bežno, vedno znova se hoče zagristi v terenu, toda vse prizadevanje je zaman. Sovražnik mora nazaj. Zastonj je vse prizadevanje sovjetskih poveljnikov, udariti Nemce v bok. Neprestani napadi bojnih letal poganjajo sovražnika v skupni obdelavi z oklopniki vedno bolj nazaj. Avtomobilske kolone, ki še niso izkreale živega tovora, t. j. boljševiških vojakov, se lomijo pod udarci bomb. Sovjetski tanki gorijo, sovjetske baterije so v par minutah uničene. Znova nastane nepopisna zmešnjava med sovjetskimi divizijami, ki bi se hotele z obupnimi poizkusi rešiti tega pekla.

Ako se bo v teh dneh izjasnilo vrhovno poveljstvo nemških sil, bo prehod čez Dnjepr ostal v ospredju kot neizprosna, usodna storitev. Ta sunek je zadel Sovjetijo naravnost v srce.

Naroči

„Štajerskega Gospodarja“
ne bo ti žal denarja!

K prodoru Stalinove črte

Piše Kriegsbericht Werner Müller
PK. Prekoračili smo poljsko-sovjetsko mejo iz leta 1920. Visoki opazovalni stolpi markirajo to staro razmejitve. Čez par kilometrov opazimo prve bunkerje, velike betonske klade, ki naj bi zaprle cesto proti Kijevu. Naše čete so jih medtem že izluščile liki orehom. V ozadju so manjši gozdovi. Med temi gozdovi vidimo našo artilerijo. Zbrane so baterije z dolgimi cevmi, možnarji, lahke in težke havbice, motorizirane in vprežne baterije, skratka, zastopane so vse vrste naše artilerije. Iz vseh teh cevi streljajo na Stalinovo črto.

Pred nami je Zwiahel, stari Nowograd Wilynski. Reka Slucz, ki teče mimo, je dala naravno oporo za močno obrambno črto. Okrog Zwiahela, ki je nekaka glavna trdnjava črte, pa poteka širok pas bunkerjev, med katerimi se nahajajo močne poljske utrdbe. Pasti za tanke in močne žične ovire izpopolnjujejo močno utrdbeno napravo. Zwiahel so v letih 1932—1938 zgradili kot eno izmed najmočnejših in najmodernejših trdnjav sovjetov.

Tri dni se že vodi borba za bunkerjevo črto. Drzne naskakovalne patrulje so bile že med ogenj bruhajočimi kolosi ter so ugotovile najboljše napadalne točke. Nemška artilerija je svoje pozicije približala ter je pričela z direktnim obstreljevanjem strelskih linic sovražnih bunkerjev. Sovražnik se brani zagrizeno in žilavo. Le počasi zamira streljanje sovražne artilerije v bunkerjih. Naši Ju-88-strmoglavci pa od zgoraj razbijajo betonske klade bunkerjev in njih posadke z dobro namerjenimi bombami.

Danes se mora posrečiti prodor. Močni infanterijski in pionirski naskakovalni oddelki so se že splazili proti bunkerjem. Najtežji artilerijski ogenj drži sovražnika k tlom, istočasno pa se tudi posade sovjetskih poljskih utrdb ne morejo ganiti.

Ogromna je naloga, ki je bila postavljena strelcem iz dežele Sachsen.

Sonce pripeka strahovito nad vso dolino. Iz bunkerjev in dalje zadaj stoječih hiš mesta so prejeli naši naskakovalni oddelki strahovit ogenj. Kljub temu pa pridobivajo naši vojaki meter za metrom in so naposled v obrambnem pasu.

Sedaj je treba razbiti bunker za bunkerjem. Ti fantje so že imeli opravka s takimi kolosi iz betona in jekla. Ti-le bunkerji prav nič ne zaostajajo za bunkerji Maginotove črte. Kakor lani na zapadu, tako se jih naši vojaki lotijo s samozavestjo in mirom in zopet so gospodarji nad mrtvim jeklom in betonom. Sovjeti storijo pač vse, da bi odvrnili napadalca od betonskih utrdb, toda nikdo ne more pregnati naših fantov, če so se enkrat kje vgnezdili.

Ko so utihnile mogočne oklopne kuple, je treba ogromne betonske kolose »odpreti« z razstrelivom. Do zadnjega vzdihljaja se bori sovražnik. Naši fantje pa niso bili malo iznenadeni, ko so našli v bunkerju, ki se je posebno zagrizeno branil, med mrtvimi tudi neko žensko. Bila je komisarka, ki je hujskala svoje vojake do zadnjega.

Borba pa še ni končana. Novi oddelki naskakujejo črto zaporedoma. V sosesčini napadajo celi polki, južno od Zwiahela pa si je utrla pot preko Slucza divizija, ki je tamkajšnje utrdbe s silo vzela. Medtem ko že divja boj za bunkerjevo črto, že čistijo razni oddelki napadalnih regimentov mesto Zwiahel. Tudi tu se branijo sovjeti pcvosod. Tu so v svojem elementu in mislijo, da bodo v pouličnih borbah še nudili odpor. Pa tudi tu gre nevzdržno naprej in v kratkem je mesto v naših rokah.

Dnevni cilj je dosežen. Jutri bodo utihnili še bunkerji na oni strani reke. Prodor bo potem popolnoma izvršen. Pot k osvoboditvi Ukrajine je odprta. Na jugu pa se valijo naši oklopniki zopet dalje proti vzhodu...

Pregled vojnih dogodkov

Koncem preteklega tedna so nemške podmornice po uradnih poročilih potopile v Severnem Atlantiku štiri tovarne ladje s skupno 27.600 tonami. Letalstvo je potopilo eno tovarno ladjo s 4000 tonami. V noči na 11. julija so močne letalske sile bombardirale oskrbovalno luko Hull na reki Humber z veškimi uspehom. Letalski napadi so veljali pristaniškim napravam v Great Yarmouthu in Berwicku. Napadi so se nadalje koncentrirali na letališča in druge pozicije v vzhodni in južni Angliji. 10. julija je skušal sovražnik napasti kanalsko obalo. Nemški lovci so sestrelili 21, protiletalska artilerija 4 in mornariška artilerija 3 angleška letala. Lastne izgube so znašale dvojne letal.

V Severni Afriki so Angleži pri Tobruku poskušali po predhodni artilerijski obdelavi izpad, ki se je ponesrečil. Nemška bojna letala so uničila pri Marsa Matruku municijska skladišča in protiletalsko baterijo. V noči na 13., so nemška letala uničila pred angleško jugovzhodno obalo tovarno ladjo s 4000 tonami. Bojna letala so bombardirala pristaniške naprave na ustju Temze ter na jugovzhodu otoka.

Italijani so v vzhodnem Sredozemskem morju ponovno bombardirali sovražno oporišče Famagusta na otoku Cipru. Borbe pri Tobruku se niso premaknile, vendar je sovražnik pretrpel težke izgube. Angleži so bombardirali Bengazi in Derno ter Tripolis, kjer je bilo 22 mrtvih in 54 ranjenih.

Nemška bojna letala so bombardirala v noči na 15. t. m. oskrbovalno luko Hull. V kanalu Sv. Jurija je bila potopljena tovarna ladja s 6000 tonami. Vzhodno od New Castleja sta bili poškodovani dve veliki tovarni ladji.

Sovjetsko

„gospodarstvo“

Sovjetski list »Čeljabinski Rabotšik« z dne 16. marca 1937 je poročal dobesedno sledeče: »Samo v l. 1936 je bilo na Južno-Uralški železnici 39.500 ton tovora pokvarjenega, ukrajenega ali pa na napačni naslov poslana. Dnevno prihaja na stotine brzojavov, ki poročajo o izgubah tovorov.

»Izvestija« (Moskva) z dne 2. junija 1936 je ugotovila sledeče: »V prvem četrtletju je obležalo na glavni pošti v Habarovsku 32.000 pisem in več sto brzojavk baje zato, ker niso mogli najti naslovnikov. Nedavno je bilo odpremljenih več tisoč pisem na polotok Sahalin, čeprav so bila namenjena za Leningrad«.

»Pravda« (Moskva) je zapisala 25. maja 1937 sledeče: »V letu 1936 so znašali deficit, poneverbe in rop ogromne svote: v državni trgovini 217 milijonov rubljev, v združenjih potrošnikov pa 203 milijone. V teh številkah pa so vsebovani samo dokazani deficit in poneverbe.«

Zanimiv govor

dr. Lorkoviča

Preteklo nedeljo se je vršila v Zemunu velika manifestacija Hrvatov, katere se je udeležilo 25.000 zborovalcev. Proslave hrvatskega osvobodjenika pred Belgradom se je udeležil tudi hrvatski zunanji minister dr. Mladen Lorković. Po blagoslovitvi ustaških zastav je imel zunanji minister dr. Lorković govor. V svojem govoru je najprej obsodil srbske poizkuse razdorja med Hrvatsko in Nemčijo. Ustaši — dejal — bodo nastopili proti sabotazni in sovražnikom. Ustaši in ves hrvatski narod so jamstvo, da se 28. junij let 1914 nikdar ne bo več povrnil.

V zunanjepolitičnem delu svojega govora se je bavil dr. Lorković z vojno na vzhodu ter je povdaril, da je hrvatski narod ponosen, ko se bori ramoborbo s slavno in nepremagljivo nemško vojsko proti skupnemu sovražniku človeštva. Obširno se je ministrebavil tudi z vlogo, ki je namenjena Nemcem na Hrvatskem. Ti Nemci svez med Hrvatsko in Reichom. V nemškem jeziku je izjavil dr. Lorković sledeče: »Nemcem dajemo značajne pravne osebnosti in vse pravice, ki ji ima hrvatsko prebivalstvo na političnem in kulturnem polju. Z besedami »Heil Hitler!« in »Življo poglavnik!« je končal dr. Lorković svoj pomembni govor.

GOSPODARSTVO

Križa ameriškega kmetijstva

Rooseveltova zunanja politika s svojo izrazito protievropsko ostjo je povzročila veliko škodo ameriškemu narodnemu gospodarstvu, zlasti pa kmetijstvu ali farmerstvu. Velike dajatve so prizadele predvsem milijone malih in srednjih farmerjev na srednjem Zapadu Zedinjenih držav. Ameriškemu kmetijstvu ni prinesla niti prejšnja svetovna vojna pričakovane konjunktura in konca agrarne krize, pač pa nove davke in skrajne subvencije. Ameriški kmetje ali farmerji so pričakovali, da jim bo sedanja vojna v Evropi pomagala prebroditi agrarno krizo. Rooseveltu se imajo zahvaliti, da so Zedinjene države načrtno uničile trgovinske odnose z Nemčijo, ki je v Evropi brez dvoma največji potrošnik agrarnih proizvodov. Razočaranje ameriških kmetijskih krogov glede vojnega tržišča je ameriški časopis »Current History« javno priznal. Farmerji so namreč upali, da bodo neprodane presežke agrarnih proizvodov lahko in hitro prodali v Evropo. Pričakovali so torej velik razmah svojega kmetijskega gospodarstva. Dejansko pa je profitirala le oboroževalna industrija. Farmerje so uradno celo posvarili, naj ničesar ne pričakujejo od evropske vojne. Izjavili so celo, da je bilo 40 milijonov akrov (16,2 milijonov hektarjev) preveč izoranih in posejanih.

Kmetijski indeks cen (l. 1909/10 do 1913/14 = 100), ki je znašal februarja

1939 je dosegel indeksno število 98 ter je v februarju 1940 poskočil pač na 101, toda vedeti je treba, da so konsumne dobrine in produkcijska sredstva, ki jih mora kupovati farmer, splezale na 122, z davki in dajatvami vred pa celo na 128.

Doslej smo vedno mislili, da prihajajo farmerji iz vrst kmetijskih delavcev, ki se medtem povzpnejo do zakupnika. Dejansko pa je stanje tako, da ležejo farmerji v vrste zakupnikov in še globlje v vrste priložnostnih delavcev. V najboljšem slučaju ga morajo podpirati za to pristojne oblasti.

To so posledice agrarne krize, ki traja od l. 1929 s kratkim presledkom l. 1937 sedaj že polnih deset let. Tako je ugotovil uradni kmetijski list »The agricultural situation« že novembra l. 1938, da je bilo že l. 1929 v Zedinjenih državah 1,7 milijonov kmetovalcev, ki so imeli letno manj kot 600 dolarjev dohodka. Po najboljših cenitvah živi v Ameriki nad en milijon malih farmerjev na tako nerodovitnih in malih posestvih, da se ne morejo niti preživljati. Vsako leto se seli nad milijon farmerskih rodbin iz ene farme na drugo, dočim se do tri milijone rodbin selj z dežele v mesta. To je beg pred nevzdržnimi razmerami. Roosevelt bi storil dobro delo ameriškemu narodu, ako bi se bavil z zboljšanjem teh razmer, ne pa toliko s svojo protievropsko vojno politiko.

× Madžarska pospešuje sadjerejo. Madžarski sadjarski strokovnjaki se trudijo, da bi izboljšali domačo sadjerejo. Na Madžarskem je namreč zima 1939-40 uničila okrog 2 milijona sadnih dreves, ki jih bo treba nadoknaditi.

× O samooskrbovalcih. Izšla je odredba, ki urejuje prehrano samooskrbovalcev. Obširna določila točno predpisujejo pravice in dolžnosti oseb, ki pridelujejo živila za lastno uporabo in ki redijo živino za lastno oskrbo itd. ter je v pogledu prehrane in pravične razdelitve življenjskih potrebščin tudi to vprašanje dobro rešeno. Tozadnevna odredba je objavljena v Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 29 od 6. julija t. l.

× Trgovskih ladij jim primanjkuje. Angleški veleposlanik v Bagdadu, Cornwallis, je sporočil iraški vladi, da angleška vlada vsled pomanjkanja trgovskih ladij ne more kupiti iraškega bombaža.

× Pšenica v Srbiji boljše obrodila kakor lansko leto. Iz vseh krajev Srbije prihajajo izredno ugodna poročila. Letošnja žetev prekaša tudi po količini pridelka lansko žetev.

× Sadna letina na Slovaškem bo letos izpadla po poročilih nemškega časopisja nekako srednje.

× Bolgarija eksportira vsako leto velike množine zdravilnih zelišč. Leta 1934 je bolgarsko narodno gospodarstvo prejelo za eksportirana zelišča 159.000 levov. Leta 1940 je bilo eksportirano za 90 milijonov levov zelišč. Bolgarija eksportira okrog 60 različnih zelišč.

× Uradno štetje svinj bo v Nemčiji dne 3. septembra t. l. Velemesta nad 100 tisoč prebivalcev so od štetja izvzeta. Tam se bo popisalo samo svinje po klavnica in podobnih obratih.

× Cene ranemu štajerskemu krompirju v času med 20. in 26. VII. 1941 so uradno določene. Pridelovalci ga lahko prodajajo po RM 10,40, 11,20 in 12.—; razpošiljatelji trgovinam na debelo po RM 11,20, 12.— in 12,80; veletrgovine trgovcem na drobno po RM 12,40, 13,20 in 14.—; razpečevalci na potrošnike pa po RM 16.—, 17.— in 18.— za vsakih 100 kg.

Židovstvo

Judi ali židi so v svojem prirojenem nagnjenju do lahkega in udobnega življenja v škodo in na račun drugih narodov že od nekdanj znanj kot mojstri nesolidnih in dobičkanosnih opravkov. Po izgonih iz mnogih dežel ter prepovedih obdelovanja zemlje jih je več kot tisočletno trgovanje z dovoljenim in prepovedanim blagom za trgovino tako dobro izpopolnilo, da drugi narodi njihovim, trgovskim in spekulantskim trikom sploh niso dorastli. Če je bil kjer koli kdo v življenju na sleparski način oškodovan, je v največjih primerih šlo za židovske posle.

Hebreji so prvotno bili menjalci in

kmalu nato izposojevalci denarja. Iz teh skritih denarnih kupčij so pozneje nastali denarni zavodj ali banke. Oba načina denarno-spekulantskih poslov so opravljali židi po oduševskih cenah ter pri tem na debelo zaslužili.

Bankarstvo s svojim kapitalom, ki je bil večinoma židovski, je pozneje omogočilo razvoj moderne trgovine in industrije. Pri tem so premoženja židov rasla iz dneva v dan. V njihove roke ali pa pod njihov upliv potom bančnega kapitala je prišla vsa svetovna trgovina; skratka: gospodarstvo sveta je postalo last židov, narodi pa njihovi delavci in nastavljenici.

Tako jim je uspelo, da je z razvojem kapitala, trgovine in industrije, vsestransko rastlo tudi bogatstvo židov. S priznano spretnostjo so kot takozvani »dobri trgovci« po vseh deželah znali zasesti vodilne položaje v gospodarstvu, ki so jim nato služili kot stopnice za polastitev kapitala samega, kolikor še ni bil njihov. V 17., 18. in 19. stoletju, ki jih lahko imenujemo dobo liberalističnega kapitalizma, je brezdomovinsko samoljubno svetovno židovstvo pobasalo v svoje žepke skoraj večino vsega bogatstva na svetu.

V židovsko-plutokratskih državah je upliv kapitala bil merodajen za izdajo zakonov, po katerih se je vladalo. V kolikor niso bile že same politične stranke organizacijsko delo židov, je časopisje, ki je dirigiralo javno mnenje, bilo gotovo po njihovih bankah finansirano, da je pisalo kakor je židovstvo želelo. Politične stranke so bile s tem podkupljene s celotnim parlamentarnim sistemom. Vlade, sestavljene in odvisne od takega parlamenta, so bile v službi židovskega velekapitala.

Židovstvo Rusije ne bi bilo izraelsko ljudstvo, če bi si leta 1917, ko je v Rusiji izbruhnila revolucija in je šlo vladajočim činiteljem za glave, ne našlo dobrih mest. Po svoji prilagodljivosti se je znalo vriniti v vrste komunistov ter priti do vladnih korit, kjer je vse do današnjega dne imenitno živelo.

Ni čuda, da so pri vsem tem pod uplivom židovstva vse liberalno-kapitalistične vladavine z boljševisko Rusijo vred, vladale v škodo ljudstva. Milijoni brezposelnih ter vse z isto povezana revščina jih ni ovirala pri izkoriščanju vseh zemeljskih dobrin za nikdar polne židovske malhe. V Sovjetiji je boljševizem gospodaril po svojih metodah. Zaslužnil in zatiral je narode obširne Rusije, da so razni komisarji židovskega porekla lepo in imenitno živeli.

Sedanjo vojno bo Nemčija zaključila z zmago nad židovskimi boljševiski in plutokrati. Po očiščenju Rusije in Anglije, kjer narodi komaj čakajo da bi se otrsli židovskih nasilnežev in oblastnežev, bo na našem kontinentu konec židovskih metod in vladavin. Temu času se po zaslugi nemške vojske bližamo z velikimi koraki.

UMNI KMETOVALEC

O spravljanju repice in lanu

S košnjo repice se ne sme čakati, da bi ista popolnoma dozorela, ker bi se v takem primeru polovico pridelka izgubilo. Tudi prezgodna žetev škoduje. Pravilen čas in zrelost za košnjo pokaže rujava barva. Ko kažejo zrna rujavo zunanost, ne razpadajo, če jih med rokami ribamo. Ker repica še tudi takrat lahko izpade, jo je treba v zgodnih jutranjih urah ali pa ob vlažnem vremenu kositi.

Srečnjemočno in slabejšo repico se lahko kosi z strojem za košnjo in vezavo. Valovni vezilci na tečaj in vezilci z postavljenim motorjem so zato bolj primerni, kakor navadni vprežni vezilci. Košne brune je postavljati visoko. Prehod skozi vezne rute in vezni aparat je zbirati na dolgo. Snopje naj bo malo in rahlo povezano. Veliki in dolgi zunanji razdelilci iz pločevine, polagajo repico najbolj enakomerno na rute. Letečih zunanjih razdelilcev ni priporočljivo uporabljati, ker udarjajo na repične stroke. Da se prepreči izpadanje, je treba odstraniti vreteno. Potem mora teči en mož za vezovalcem in s primernim orodjem vleči stebelca na vezovalno ploščo. V prav močnih in vejestih primerih vezovalec ne more skozi. Tu se sečaj postavi stroj za košnjo z natakajeno pločevino. Strnišče je puščati kolikor mogoče visoko. Tudi če se mora repico trgati in vezati z roko, pri čemur so vrvi za žetev bolje od slame, se z strojem za košnjo lažje dela kakor z koso.

Repico je takoj po košnji zložiti v okrogle kupe po 9 do 15 snopov. Ne sme pa biti izpostavljena najmočnejši sončni toploti. Če jo pokrijemo z snopi, stročje ne poka. Pred pticami in razpokanjem strokov jo očuvamo, če pokrijemo kupe z žitno slamo.

Pri spravljanju repice je treba previdno postopati, ker je drugače mnogo izpade. Na vozove na lestve je položiti plahte, na vozovih ploščnatih oblik se pa mora zamašiti vse odprtine. Ob straneh zadostuje, če obesimo široke plahte na katere priče snopje. Snopja na vozu je naložiti samo dve vrsti. Po raztovorjenju je plahte izprazniti. Na skednju se mora najprej pomesti ter pri tem nabrana zrna s pomočjo čistilnika očistiti. Zrnje, ki ga pridobimo že pri uvozu, je takoj v kašči razširiti v plast, ki naj ne bo debelejša od 3 cm.

Ako se repico iz vremenskih razlogov že v nedozorelem stanju pokosi, je isto najprej spraviti v kozolce ali zračne skednje, da tam dozori.

Repico najbolj hitro zmlati mlatilni stroj. Pri tem je paziti, da se košaro postavi po mogočnosti tako daleč, da iznosi upad 4 do 6, sredina 2 do 3, izpad pa 1 do 2 cm. Gornjo polovico košare je opremiti s pločevinastim plaščem, ki ga je močno pritrditi. Rute za škropitev je prav globoko obesiti. Upo-

rabljati je posebno rešeto z 10 milimetrovskimi luknjicami. Za čiščenje odgovarja sito do 5 milimetrov. Rešeto za plevel se lahko nadomesti s pločevino. Veter je lahko slab. Repična semena je takoj po mlačvi oddati ali pa razširiti po tleh in tam večkrat premešati. Stročje naj nato nekaj časa leži, nakar ga je uporabiti za ovčjo krmo. Repična slama je dobra za steljo in za podložek v kaščah, kjer shranjujemo žito.

Lan je zrel, kadar postajajo stebelca rumena. Kjer je uporaba strojev nemogoča, se ga trga z rokami iz zemlje. Pri tem je najboljše iti med vrstami od zadržaj ter z obema rokama prijemati gornje dele rastlin, kolikor se jih lahko zagradi. Nato je treba potegniti poševno nazaj, da se stebelca eno za drugim iz zemlje iztrgajo. Rastline se naj ne vleče navzgor, ker je to pretežko. Plevelju se je pri trganju izogibati. Natrigan lan je polagati na stran v košeni. Samo kadar gre za gosto žetev, se ga lahko polaga navzkriž. Trganje lanu, je delo, ki ga je opravljati ob lepem vremenu.

Šele dan ali dva po trganju, se lan lahko postavi sušiti, ker je med tem postal trd in trpežen. Poedine šope je postaviti v lutke ali dolge kapele. Če je vetrovno, je sestaviti okroglo »kapele«, ki jo je treba zgoraj z vrvo zavazati. Lahko se napne tudi žice, na katere se lan nasloni.

Lan spravimo domov kadar je popolnoma suh. Najbolje je, če ga povežemo z vrvo v velike snope, pri čemur ne smemo uporabljati veziva od žita in tudi lanene slame ne. Pri shranjenju v skednju je paziti, da se lan z drugim žitom ne pomeša.

Kmetijsko delo v juliju

Poljedelstvo: Doba žetve je v kmetičkem gospodarstvu čas največjih delovnih naporov, posebno še, če je košnja zakasnila zaradi slabega vremena. Ljudje imajo polne roke dela, živina je stalno zaposlena. Istočasno je treba žito požeti, zvezati in zložiti ga v kope, ter ga takoj zvoziti z njive, da zamožemo polja povleči ali celo preorati in ponovno posejati s strnimi posevki. Dostikrat nismo mogli še žita umakniti s polja in že orjemo med kupi. K taki naglici, nas preganja strah pred sušo, ker vemo, da so žita izčepala iz gornjega sloja zemlje zadnjo vlago, a ono v nižjih lahko očuvamo le, če strnino čimprej prevrnemo ali vsaj razpavimo. Posebno pri ječmenu je naglica potrebna, ker po njem so polja najbolj izsušena. Kako prav nam pride v tem času, če imamo gnoj že pripravljen

kraj njive, posebno če je oddaljena! Vsak dan zakasnele setve se maščuje. Na preorane njive sejemo ajdo, strniščno repo, koruzo za zeleno krmo ali pa razne krmne mešanice. Ajdo gnojimo s superfosfatom, strniščno repo in koruzo, s hlevskim gnojem. Mešanicam za zeleno gnojenje ne gnojimo pred setvijo, temveč na posejano polje natrosimo hlevskega gnoja tako na drobno, da pokrije celo polje in ščiti setev pred prehudimi sončnimi žarki. Po takšnem kombiniranem gnojenju z zelenim in hlevskim gnojem posebno dobro uspevajo pesa, krompir in druge okapavine, ako se jih je še dodatno gnoji z onimi umetnimi gnojili, ki jih rabijo. Krmnim mešanicam (grahicam, lupini, inkarnatki itd. z žiti in travami) navadno ne gnojimo s hlevskim gnojem. Če jih pokosimo v primeru pomanjkanja krme ali za ensiliranje, se v pozni jeseni gnojenje itak ne bi izkoristilo. Ako pa jih pustimo za pomladno košnjo, bo vrhnje gnojenje s kalijem in superfosfatom za iznikli posevek bolj koristno. Od pomladne setve so ostale na polju po žetvi le še okapavine. Čiščenje od plevela in vzdrževanje zemlje v zrahljanem stanju ne bo samo koristilo njim, temveč tudi posevkom za njimi, ki bodo našli boljše rastne prilike, kot pa če njive zane-marjamo. V zrahljanih njivah namreč koristne bakterije ne odmrjejo zaradi suše, temveč intenzivno presnavljajo in pripravljajo zemljo za bodoče posevke.

Travniki in pašniki: Na boljših travnikih, ki smo jih ravno pokosili, proti koncu meseca že kosimo otavo. Po košnji zopet navozimo po dežju gnojnico ali gnojimo s hlevskim gnojem, če ga imamo, in potem travnik pobranamo. Pričakujemo lahko še izdaten otavič, ako suša ni prehuda.

Vrtnarstvo: Izdatno zalivanje je edino pravilno. Obnavljamo grede in sadimo endivijo, podzemne in nadzemne kolerabe, rdeče zelje, pozne karfijole itd., da bo za zimo kaj spraviti. Če sta česen ali čebula že dozorela, lahko na prekopano gredo zasadimo zimsko zelje.

Sadjarstvo: Novo posajenim drevescem ne smemo pozabiti zalivati. Sicer bi tudi starejša drevesa povrnila trud za zalivanje, toda za to ni dostikrat časa in ne možnosti. Ugonabljamolistne uši in kaparje ter četrtič škropimo proti škrlupu, če je potrebno. Na debela vežemo pasti iz slame, kamor zvabimo ličinke zavijača prvega rodu. Koncem meseca jih zažgemo in nastavimo nove. Oskrbujemo kolobarje. Obiramo pozne črešnje in jih vnovčimo ali drugače koristno konserviramo. Vnovčimo tudi rane hruške in jabolka.

Vinogradništvo in vinarstvo. Škropljenje, zveplanje in zatiranje grozdne-ga sukača kot v juniju. Prikrasujemo zalistnike na 1 list ter drugič vežemo. Čistimo jarke. V kleti opravimo enako delo kot v juniju in tretjič zveplamo prazno posodo. Kleti smemo zračiti le v hladu.

MALE VESTI

* **Italijanski prometni minister v Bernu.** V nedeljo je prispel v Berlin italijanski prometni minister Host-Venturi z delegacijo italijanskih prometnih strokovnjakov. Italijanski obisk je sledil na povabilo nemškega prometnega ministra dr. Dornhüllera.

* **Svoj 90. rojstni dan je proslavil** te dni Generalleutnant a. D. Baron von Montebon, ki preživlja v mestu Dessau večer svojega življenja. Imenovani slavjenec se je boril l. 1870/1871 in pozneje v svetovni vojni 1914/1918.

* **Novi bolgarski poslanik v Zagrebu.** Pretekli ponedeljek je prispel v Zagreb novi bolgarski poslanik Mečkarov, ki je še stega dne izročil poglavarju dr. Ante Paveliču v prisotnosti zunanjega ministra dr. Lorkoviča svoja poverljiva pisma.

* **Navljanje cen.** Policijski direktor v Marburgu (urad za kontrolo cen) je kanoval živilsko tvrdko Andreas Suppanz radi navljanja cen z globo v višini 5.000 RM. Obenem je bil omenjeni obrat zankrat zaprt. Prokurist omenjene tvrdke Otto Suppanz je bil kaznovan z globo 5.000 RM in dvema mesecema zapor. Omenjena tvrdka mora svojim nastavljenem pličevati prejemke tako dolgo, dokler ne bodo dobili pri delovnem uradu drugih mest. -Odgovorni poslovodja Otto Suppanz je moral takoj v zapor. Kaznovana tvrdka je zlorabila oskrbovalni položaj prebivalstva na dobičarski in neodgovorni način, ker je vkalkulirala višje nakupne cene kakor so bile v resnici. Tvrdka je nege poslovnega prijatelja pregovorila k dajanju napačnih računov.

* **Velikanski zemljevid Evrope.** V Marburg-u pred vrtem pivovarne Götz (Teutthoffstrasse) je organizacija Steirischer Heimatbund med dva zidana stebra obesila metrov širok in nad 3 metre visok zemljevid. Iz lesa izrezan in sestavljen zemljevid, na katerim stoji napis »Evropa se opuje proti boljševizmu«, predstavlja cel naš kontinent. Ozemlje Nemčije je označeno v temnordeči, države zaveznice Nemčije in po Nemčiji zasedene države pa v svetlordeči barvi. Nevtralne države so prikazane sivo, Rusija in Anglija pa rumeno. Ta velika tabla predstavlja dobro ramuljiv zemljepisni pregled vojnih operacij napram Sovjetiji. Kraji in predeli, ki jih sedenje Nemci in njihovi zavezniki, se sakodnevno označijo z nalašč za to izdelanimi znaki. V obeh stebrih sta vzdani narici, kjer se redno razobešajo poročila vojnih dogodkov, ki jih izdaje vrhovno poveljstvo vojske.

* **Uredite grobove na mestnem pokopališču v Marburg-u (Pobersch).** Politični omisar mesta Marburg poziva lastnike grobov, da do konca avgusta 1941 iz narobnih kamnov odstranijo bršljan in podobne rastline, ki so se preveč razrastle. Krati je prikrajšati in pristriči nagrobna tevesa tako, da ne bodo višja od treh metrov. Pri tem je vejevje prizrežati, da ne škodovalo rasti cvetlic in segalo na sodne grobove, ki jih navadno zasenči, v seni pa z odpadanjem listja onesnaži. Rediti se mora tudi zapuščene in razpačije ter sploh vse nagrobne kamne in graje, ki niso v redu. V nasprotnih primerih se bo grobove oblastveno odvzelo r vse skupaj odstranilo.

* **Cene čevljev bodo znižali.** V Nemčiji poučujejo načrt komisarja za cene, da bi ez škode za proizvajalce in razpečevalce izžali cene čevljev. V zamislih je nadalje letava primernih ženskih polčevljev za lovno ženo, ki bodo po izgledu in obliki uporabljivi tudi za šport itd.

* **Urejevanje poklicnega naraščaja na Spodnjem Stajerskem** je glasom odredbe šefa civilne uprave naloga urada za delo (Arbeitsamt). Po isti odredbi je vstop mladoletnih v učna mesta kot vajencev in svrhu izučitve poklicev mogoč samo z dovoljenjem urada za delo. Zapustitev učnega mesta ali menjanje istega je dovoljeno samo v soglasju z uradom za delo. Učni gospodarji morajo glasom določiti iste odredbe pri pristojnem uradu za delo do 1. avgusta 1941 prijaviti število učencev, ki jih nameravajo sprejeti. Učenci ljudskih, meščanskih in višjih šol, ki so v šolskem letu 1941 do 31. avgusta izstopili iz šol, se morajo javiti uradu za delo preko šol. Mladoletni, ki so med 1. januarjem 1938 in uveljavljenjem tozadevne odredbe izstopili iz kake ljudske, meščanske ali višje šole in se ne nahajajo v redni poklicni izobrazbi, oziroma v redni zaposlitvi, se morajo javiti svojim pristojnim uradom za delo. Za vse te prijave se pri uradih za delo dobijo predpisane tiskovine, ki jih je treba izpolniti. Za prijavo dolžnost odgovarjajo zakoniti zastopniki mladoletnih.

* **O zaščiti v obrtnih obratih na Spodnjem Stajerskem.** Po odredbi o zaščiti obratov, ki je nedavno izdana, so voditelji podjetij obvezni urediti in vzdrževati vse delovne prostore, obratne naprave, stroje, orodje itd. v stanju, ki ne bo ogrozilo zdravja in življenja delavcev. Važnost je polagati na zadostno svetlobo, zračenje, odstranitev prahu, sopare, plinov in na snago sploh. V obratih se mora izdati predpise o hišnem in delovnem redu, ki delavcem določajo, kako jim je postopati, da za iste ne bo nevarnosti. Dolžnost obratovodij je tudi, skrbeti za dostojno vedenje delavstva posebno v oblačilnicah, kopalnicah itd.

* **Marburg med rojstvom in smrtjo.** V župniji sv. Magdalene so med 1. in 10. julijem t. l. zaznamovali 11 rojstev. Od tega so bili 3 fanti in 8 deklic. V zakonski stan je stopilo 5 parov. — Stolna in mestna župnija je v istem razdobju vpisala 14 rojstev, 5 moških in 9 ženskih. Smrt je pokosila 3 ženske. Zakonsko zvezo je sklenil 1 par. — V frančiškanski župniji so v prvih desetih dneh meseca julija zabeležili prirastek dveh novorojenih fantov in dveh deklic. Umrl je en moški. V zakonski stan sta stopila 2 para.

* **Radi umora ustreljen zločinec.** Reichsführer SS und Chef der deutschen Polizei objavlja sledeče: 15. julija je bil zločinec Ludwig Eisenberger radi umora ustreljen.

* **Usmrtitev morilca.** Iz Berlina poročajo: 15. t. m. je bil usmrčen Max Natho, rojen 12. decembra 1906 v Bernburgu an der Saale, ki ga je posebno sodišče v Werdenu an der Aller obsodilo na smrt. Natho je bil večkrat predkaznovan zločinec, ki je vdrl siloma na dvorišče nekega kmeta ter je istega ubil.

* **Sumljivi smrtni slučaj med sarajevskim židovstvom.** Kmalu po zasedbi Sarajeva so se med tamkajšnjimi židi sumljivo množili smrtni slučaj. Ko je »umrl« bogat žid Salomon, so morali krsto na povelje oblasti tik pred pokopališčem odpreti. Sorodniki so se na židovsko-kričeči način protivili preiskavi, ki je dognala, da v krsti sploh ni bilo mrliča, pač pa so našli v tem nenavadnem zaboju zlatino, zlatnike, perzijske preproge itd. Na pokopališču so ugotovili več krst, polnih zlatnine in drugih dragocenosti, ki so jih židje hoteli na ta način poskriti.

* **Hrvati se bodo izselili iz Macedonije.** Kakor poročajo nemški listi, je prispela v Skopje irvatska delegacija, ki bo proučila vprašanje repatriacije v Macedoniji živčih Hrvatov.

* **Omejitev poštnih pošilk v Romunijo.** Za Romunijo sprejemajo pošte za enkrat samo dopisnice, tiskovine, priporočena pisma z dokumenti brez osebnih poročil, priporočena pisma trgovskih in industrijskih podjetij brez osebnih vestí, nadalje pakete brez navedbe vrednosti in poštna nakaznice. Za vse druge pošiljke je postalni promet z Romunijo ustavljen.

* **Spalne vagoni z eno posteljo** za drugi razred bodo uvedli na železnica. S tem se bo vožnja z uporabo spalnih vozov precej pocenila. Doslej so to udobnost v Evropi poznali samo potniki prvega razreda in je Nemčija s svojo zamisljivo tudi v tem pogledu vodilna. Poskusne vožnje s prvimi tozadevnimi vagoni so se dobro obnesle.

* **50.000 ljudi dela deset ur dnevno,** da se v Gau-u Steiermark nakrmi in očisti domačo živino, ki jo redi prebivalstvo imenovane dežele.

* **Lepota dela.** Organizacija Steirischer Heimatbund, Amt Volkbildung je podvzela akcijo »snaga, red in varnost v obratih«, ki je dobro uspela. Skoraj vsa podjetja Spodnje Stajerske brez ozira na velikost, so po svojih razmerah in močeh uredila, kaj se je v pogledu snage, čistoče, reda in higijene po delovnih prostorih urediti dalo. Večja podjetja se bavijo celo z širokogrudnimi načrti za preureditev svojih obratov, da bi zadovoljila vzpodbudam imenovane akcije, kar se bo več kje šele po vojni lahko dokončno rešilo.

* **Prva številka lista »Donau-Zeitung«** je izšla 15. t. m. v Belgradu. List, ki ga pišejo nemški uredniki v nemškem jeziku, bo vodilo politično in gospodarsko glasilo evropskega jugovzhoda.

* **Zivilske nakaznice za pse** imajo v Nemčiji. Pravico na nakaznice, ki omogočajo mesečni nakup šest kilogramov rastlinske hrane, imajo lastniki policijskih, plemenskih, vojaških, uradnih in pri drugih koristnih delih uporabljajočih psov.

* **Obvezna delovna služba tudi v Srbiji.** Državni tajnik v srbskem ministrstvu za socialno politiko, Petrovič, je izjavil na neki konferenci z novinarji, da bodo srbske oblasti v sporazumu z nemško okupacijsko oblastjo uvedle v Srbiji obvezno delovno službo.

* **Krainburg dobi moderno mlekarno.** V Krainburg-u na Gorenjskem, ki je priključena Gau-u Kärnten, dokončavajo zgradbo velike mlekarne, ki bo najbolje urejeno podjetje te vrste.

* **Šest in pol albanskih frankov za sto dinarjev** so plačali pri zamenjavi denarja v bivših jugoslovanskih predelih okrog Kosovega, ki so padli pod Albanijo.

* **Bolgarsko sobranje** je soglasno sklenilo izročiti nekatere komunistične poslance, ki so kljub prepovedi nadaljevali svoje hujškaško rovarjenje, pristojnemu sodišču. Omenjeni komunistični poslanci so nameravali izzvati v Bolgariji krvav preobrat in postaviti deželo v službo boljševizma.

* **Letalska zveza s Sarajevom.** 15. julija so Sarajevu zopet uvrstili v srednjeevropski letalski promet.

* **Dva žrebeta** je povrgla na Norveškem neka 19 letna kobilica ameriške dirkalne pasme.

* **Flamski in valonski otroci** iz Belgije pridejo letos v Nemčijo na počitnice.

* **Valinice rib.** V Oberkrain-u to je na bivšem Gorenjskem imajo v Wochein-Feistriz-u in Dragomen-u moderno urejene valinice rib, ki bodo za ribarstvo Nemčije velikega pomena.

* **Orožje ni za otroke.** V Stöbek-u okraj Wernigerode se je 12 letni fant igral z lovska puško. Naenkrat je počil strel in usmrtil enoletno deklico, ki je sedela v svojem otroškem vozičku.

* Zbirajte lipovo cvetje. Ne samo za zdravilno pijačo, temveč tudi za nadomestek takozvanemu ruskemu čaju — kate-rega uvoz iz prekmorskih dežel je radi vojne otežkočen — je priporočljivo, da si sedaj, ko lipe cvetijo, preskrbimo čim več lipovega cvetja.

* 85 lastavičnih gnezd z okrog 400 mladičev imajo v veži neke gostilne v Sandersleben-u.

* Kmetijstvo v Egiptu v veliki nevarnosti. Kakor poročajo iz Kaire, stojijo velike Dieselove motorne črpalke za namakanje pokrajin z vodo iz Nila že dva meseca, in sicer vsled pomanjkanja tekočega goriva. Posledice za kmetijstvo so katastrofalne. Kmetje so poslali vladi tozadevno spomenico.

* Ameriški židje hočejo pomagati boljševikom. Vodja tiskovnega in propagandnega urada ameriške demokratske stranke, žid Charles Michelson, je izjavil uradno zastopnikom tiska, da bodo Zedinjene države (ne oziraje se na njih načelno stališče napram komunizmu) tako dolgo podpirale boljševike, dokler se bo Sovjetska Unija nahajala v borbi z nemškimi narodom.

* Francozi so letos skromno praznovali svoj državni praznik. Francozi praznujejo 14. julija svoj državni praznik. Letos radi državnega žalovanja in zvezi z lanskim porazom ni bilo nikakih veselih svečanosti. Po mestih in vaseh so 14. julija polagali vence na spomenike padlih vojakov.

* Hiša vojvode od Yorka razrušena. Kakor poročajo nemški listi preko Stockholma, je hišo vojvode od Yorka v ližini Hyde Parka v Londonu že lansko leto zadela bomba, ki je razrušila skoro vso hišo. Preostalo je še samo zidovje, ki se je o priliki poslednjih napadov popolnoma zrušilo.

* Češko-moravski državni predsednik dr. Emilian Hacha je praznoval 13. t. m. svoj 69. rojstni dan. Führer je dr. Hachl izrekel brzogovornim potom najprisrčnejše čestitke. Obenem je Reichsprotektor v Neurath obiskal državnega predsednika na dvorcu Lany ter mu je osebno čestital k rojstnemu dnevu.

* 1100 katoliških duhovnikov so boljševiki v Litvaniji po raznih preiskovalnih ječah trpinčili in nato pobili. Mnogim žrtvam so boljševiki vžgali z razbeljenim železom križe na kožo. Pri nekem boljševičkem častniku so našli sliko, ki prikazuje boljševičke vojake pri pijančevanju iz ke-lihov. Pač značilno za poživljenost boljševikov.

* 100.000 Hrvatov se je prostovoljno javilo za vojno proti boljševikom. Kakor poročajo nemški listi iz Zagreba, se je doslej javilo že nad 100.000 hrvatskih prostovoljcev za vojno proti Sovjetom. Samo v Bosni se je javilo 20.000 mož.

* 300.000 hrvatskih muslimanov se namerava iz Turčije povrniti na Hrvaško. O tem so nedavno razpravljali na občnem zboru Kulturnega društva hrvatskih muslimanov v Zagrebu, kjer nameravajo zgraditi tudi lastno džamijo ali molilnico.

* Angleška predstražna ladja »Auckland« potopljena. Po poročilu angleškega mornariškega ministrstva je bila predstražna ladja »Auckland« potopljena. Ladja »Auckland« (1200 ton) je bila splovljena šele 1. 1938.

* Korupcija v Zedinjenih državah. Ameriški brigadni general Sommervell je moral pred kratkim pred vojaškim odborom reprezentančne hiše priznati korupcijo pri dobavah za vojsko. Tako je moral brigadir Marshall, ki je bil med svetovno vojno po-veljnik pionirjev, izstopiti iz združenja rezervnih častnikov, ker je prejel od osem ameriških tvrdk 32.000 dolarjev podkupnine.

DOPISI

□ Marburg. Politični komisar za mesto Marburg opozarja vse hišne posestnike in upravitelje hiš, da je kaznjivo, če se stanovanja oddaje brez znanja, oziroma nakazila mestnega stanovanjskega urada. Vsa prazna stanovanja se mora prijaviti imenovanemu uradu, ki izdaja za vselitev potrebna nakazila.

□ Kötsch bei Marburg. Dne 8. julija so pri nas razdelili članske izkaznice organizacije Steirischer Heimatbund. Ortsgruppenführer Koziantschitsch je pri isti priložnosti naštel naloge imenovane organizacije in zaobljubil sprejete tovariše. — Dne 10. julija nas je obiskal Reichsleiter dr. Ley. Vsa vas je bila okrašana. Priredili smo mu lep sprejem, katerega se je v celoti udeležilo tudi delavstvo tukajšnje tovarne čokolade »Sana«. — Tečaji nemščine, ki jih prireja Steirischer Heimatbund, so lepo obiskani.

□ Windischgraz. Izpostava političnega komisarja za Landkreis Marburg, v Windischgraz-u, poziva lastnike privatnih ribolovnih pravic, da se do 1. avgusta t. l. z svojimi ribolovskimi dovolili javijo istotam v prvem nadstropju. Hkrati se opozarja, da je vsak ribolov brez overovljene ribolovne lista prepovedan.

□ St. Lorenzen am Bachern. Dne 13. julija smo imeli veliki zbor organizacije »Deutsche Jugend«. Prireditve, na kateri so se razdelili zeleni-beli-zeleni traki, se je udeležil tudi Bannführer Aumayer. Sledile so vaje v streljanju in sportu.

□ Pettau. Nedavno so pri nas v orožniški vojašnici slavnostno zaprisegli 40 pomolnih policistov. Zaobljubi, ki jo je izvršil Leutnant Altziebler, je prisostvoval tudi politični komisar Dr. Bauer, ki je v svojem govoru povdaril, da za policista ni na svetu ničesar bolj važnega, kakor brez-pogojna zvestoba Führer-ju in narodu. Čast vsakega posameznika je, če sme služiti ljudstvu. — Večina zapriseženih mož je že pred in med svetovno vojno služila v bivši avstrijski žandarmeriji.

ZA GOSPODINJE

go Kako očuvamo mleko da se ne skisa. Popolnoma čista in na čistem stoječa posoda, do katere ne pride prah ali kakšen neprijeten vonj, je predpogoj, da se mleko ne skisa. Najbolj odgovarja posoda iz porcelana, kamenja ter stekla. Posodo z mlekom je najboljšje postavljati v hladilne omare. Manjše količine lahko držimo v termos-steklenicah.

go. O shranjevanju riža. Dalje časa shranjen riž očuvamo pred črvi, če mu na vsako kilo primešamo kavino žlico kuhinjske soli.

go. Okus starega masla nekoliko popravimo, če ga najprej s svežo vodo in nato s svežim mlekom dobro premesimo.

km. Držite živinske hleve v redu. Sodobna nega domačih živali zahteva, da se hlev po dva- do trikrat dnevno očisti. Odstraniti je treba gnoj ter ga spraviti na gnojšča, pod živino pa natrositi sveže stelje.

go. Kuhinjske deske, na katerih režeš masne stvari, najlepše oznažiš z ilovico. Zmoči nekoliko ilovice in položi jo na masna mesta. Čez par ur umij desko z vodo, milom in peskom; če je potrebno, si pomagaj še s sodo in deska bo gotovo lepo bela. Sploh je pri pomivanju ilovica jako koristna, ker odvzame vso maščobo. Noži, vilice in drugi kovinasti predmeti se lepo svetijo, ako jih odrgneš z ilovico.

go. Petrolejke. Večina kmetijskih hiš ima petrolejke in svetilke na spirit. Tak svetilka ne smrdi, ako pomočiš stenj, preden ga uporabljaš, v oster kis. Stenj se mora potem dobro posušiti. Tako pripravljene stenj se tudi ne kadi. Marsikatera gospodinja ima navado, da privije gorečo petrolejko, ako ne potrebuje močne razsvetljave; meni namreč, da pogori na ta način manj petroleja. Ali to mnenje je napačno. Petroleja zgori prav toliko kakor pri popolnoma goreči svetilki, o čemer se lahko vsak sam prepriča. Pač pa pokvari privit petrolejka v sobi zrak, ker izhlapi prece nepoželjane petroleja, kar spoznamo po neprijetnem, dušljivem duhu, ki ga razširja taka svetilka.

go. Miši in podgane so najhujše sovražnice človeštva, ker prenašajo nalezljive bolezni, so ostudne ter napravljajo mnogo škode. Preganjamo jih na vse možne načine. Vse mišje in podgane luknje zamašimo s črepinjami od stekla, da se živalce porežejo; dalje zapremo v stanovanje lačno mačko ter vedno in vedno nastavljamc dobre pasti, ki jih moramo vsakokrat, kadar se je v njih vjela podgana ali miš, dobro izprati z lugom. Sicer živalce ne pridejo več blizu. Tudi treba devati v past vsakokrat drugo vabo, n. pr. meso, slanino, jedro oreha, klobaso i. dr., ker podgane, zlasti pa miši, so premetene in hitro opazijo zvijačo. Pokončujemo jih lahko tudi na sledeči način: Napravi iz drožja majhne kroglice in jih raztrosi v primernejši množini po prostorih, kjer so miši in podgane. Hkrati pa nastavi posodo z vodo, da morejo živalce do nje. Po zavžitem drožju jih namreč začne žejati in napijejo se vode. Drožje se v želodcu raztopi in ga razžene: živalce poginejo. Tudi v lekarni je dobliti razne strupe za miši in podgane. Najgotoveje deluje fosforjevo mazilo. Namažemo ga na kruh, meso ali slanino ter povaljamo na to pripravljene koščke v moki. Fosforjevega mazila ne sme biti preveč ker ostro diši in se v temi svetli. Strupe, kakršno je fosforjevo mazilo, dobimo v lekarnah le z zdravnikovim nakazilom in potrdilom od občine. Poleg nevarnosti, da bi použila strup tudi kaka domača žival ali celo kak otrok, ima tako zastrupljenje še drugo slabo stran. Preden miši in podgane poginejo, se zarijejo v svoje luknje; tu segnjajo in razširjajo ostuden smrad. V mnogih državah je določen en dan v letu pokončevanju miši in podgan. To velja za vso dotično državo.

Mlečnik (lat. chelidonium majus) se nahaja povsod na grobljah in obzidnih razpokah. Je močna korenina z večdelnim stebлом ter ima zelenoloputaste liste in rumeno cvetje. Cvetje od maja do avgusta. Rastlina vsebuje rumen mleček. Sveži sok vpliva blagodejno proti zlatenici in vodenici, revmi, protinu, zapeki, garjam in slifidi. Sok se jemlje na ovseni juhi v začetku po pol grama trikrat dnevno. Polagoma naj se zviša na 4 grame v treh porcijah. Večje količine so škodljive. Sok iz korenine in zelišč se priporoča proti zapeki, zlatenici in žolčnim kamnom, jetrnim in vranječnim boleznim, izostali menstruaciji in sečnim težavam. Sok, ki se razredči z enakim delom žitnega žganja, naj nekaj dni stoji, nato se pa odlije čisto tekočino od usedline, ki se je nabrala na dnu. Ta sok se jemlje po 5 do 10 kapljic na dan. Čaj 15 do 20 gramov na liter vode uporabljamo (zelo previdno) proti zlatenici in vodenici.

ZANIMIVOSTI

O zgodovini ognjišča in razsvetljave

Vrnimo se k ognjišču prazgodovinskega človeka, da bomo mogli razumeti postanek vseh modernih peči, ognjišč, kotlov itd. Ogenj v taboru je bil za človeka kamenite dobe kakor tudi za narode v začetku bronaste in železne dobe splošen pripomoček. Bil jim je svetiljka, peč, ognjišče; na njem so pekli kruh, žgali lončeno posodo; slednjič so pri njem tudi kovali.

Danes ne vemo več, kako je prišlo človeku na misel, da si je začel pripravljati jedi na ognju. Morda mu je bil tudi tu kakor marsikje drugje učitelj slučaj. Vsekakor pa je človek jedi prvotno pekel in pražil, kuhanje je veliko mlajšega izvora. Uplenjeno žival je nataknil na kol ter jo je vrtel nad ognjem, da se je pekla v lastni maščobi. Kake posebne peči za to ni potreboval.

Prvi poskus, napraviti peč, najdemo v tako zvani ognjeni jami. V jami, izkopani v zemlji, so zakurili ogenj. Čim je bilo dno jame napolnjeno z žerjavico, so nanjo naložili kamenja, ki se je razbelilo. Tako so lahko pekli na drug način. Meso so zavili v dišeče liste, vzeli iz jame nekaj kamenja, položili meso v odolbino, zopet položili nanj kamenje ter vse skupaj z zemljo zasuli. Še danes delajo tako divji narodi in po pripovedovanju potnikov je na ta način pripravljena pečenka izborna.

Pri tem postopanju lahko razločujemo dve važni novosti. Ogenj je gorel prvič v posebej za to izkopani jami, drugič pa se je nastala toplota prenesla najprej na posrednika, v tem primeru na kamenje, na katerem se je peklo meso. Ogenj, ki je gorel v globoki jami, ni prišel več toliko v poštev za razsvetljavo votline ali šotora kakor ogenj, ki je gorel na prostih tleh. Za razsvetljavo je bilo treba torej drugače skrbeti. V skalno razpoko zagozdena, goreča trska je najstarejša priprava, s katero si je človek razsvetljeval stanovanje. Ta način razsvetljave je ostal skoro do današnjega dne, v nekaterih deželah ga uporabljajo še danes. Skrbno pripravljena in izbrana trska je gorela mirno, z zelo belim in svetlim plamenom. Medtem ko so prvotni, v skalnatih votlinah stanujoči ljudje vtikali goréče trske v razpoke skalnatih sten, so pozneje izumili posebne priprave, železne držaje, v katere so vtikali goréče trske.

V to svrhu so bile najprikladnejše smolnate trske Ker pa takega lesa ni bilo povsod v izobilju, so si morali pomagati tudi drugače. Začeli so poljubno les namakati v mast in smolo. Tako so nastale baklje. Ostanke bakelj najdemo že v stanovanjih prazgodovinskega človeka kamenite dobe. Ogenj se je ločil najprej smole, potem lesa. Nato so začeli jemati namesto lesa

vlaknaste snovi, na primer spletene niti konoplje. Vlakno je bilo mnogo lažje napojiti z oljem in mastjo. Ko so vlaknili tako spletena vlakna v lončeno posodo napolnjeno z oljem, se je dvignilo to do skrajnega konca. Ko so to pripravo užgali, so imeli prvo svetiljko. Ko je človek napredoval, je izpopolnjeval tudi to najpreprostejšo svetiljko. Mesto sirovih rastlinskih vlaken je zavzel v teku stoletij in tisočletij skrbno pripravljen okrogel stenj. Posoda pa se je iz sirove lončene črepine razvila v lepo okrašeno, iz gline ali kovine izdelano svetiljko.

Kdor oglašuje, napreduje!

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Verordnung

über die Erfassung von Kulturschaffenden in der Untersteiermark.

Auf Grund der mir erteilten Ermächtigung ordne ich an:

§ 1

(1) Wer in der Untersteiermark einen kulturschaffenden oder kulturvermittelnden Beruf ausüben will, muß hierzu von mir zugelassen sein.

(2) Die Zulassung erfolgt widerruflich. Sie gibt keinen Anspruch darauf, daß der Zugelassene nach Einführung der Reichskulturkammergesetzgebung in der Untersteiermark von der zuständigen Einzelkammer der Reichskulturkammer zur Ausübung eines kulturschaffenden oder kulturvermittelnden Berufes zugelassen wird.

§ 2

Alle kulturschaffenden oder kulturvermittelnden Berufstätigen haben sich bis zum 31. Juli 1941 beim Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark, Abteilung Volksaufklärung und Propaganda, Marburg a. d. Drau, Bürgergasse 12, unter Angabe des Vor- u. Zunames, ihres derzeitigen Hauptberufes und der genauen Wohnungsanschrift schriftlich zu melden. Die vorläufige Zulassungsbescheinigung wird nach Ausfüllung eines Fragebogens und nach Abgabe einer eidesstattlichen Erklärung über die arische Abstammung ausgestellt.

§ 3

Zuwiderhandlungen gegen diese Verordnung werden nach Nr. 9 der Verordnung vom 14. IV. 1941 bestraft.

§ 4

§ 1 tritt am 1. August 1941 in Kraft, §§ 2 und 3 mit sofortiger Wirkung.

Marburg a/Drau, den 8. Juli 1941.

Uiberreither.

Jabolčnik

zdrav, okusen, s 3 do 4% alkoholne štopnje, si napravite za domačo uporabo, ako naročite naš »jabolčni sok«, ki je pripravljen le iz domačih preparatov in stane z natančnim navodilom za 150 litrov RM 3.25. E. Hribšek, začasni zastopnik J. Putschko, Marburg, Triesterstraße 57. 165

Mizarja

za izdelavo zabojev, izurjenega, sprejme Hans Göttlich, Marburg a. d. Drau, Kärntnerstraße 128. 166

Beli psiček

(Foxl »Lumpi«) se je v okolici Margarethen - Ferk - Jahring izgubil. Vrniti ga je proti nagradi: Marburg, Tegetthofstrasse Nr. 41 pri Wiesthaler. 164

Odredba

o predpisih za osebe v prosvetnih poklicih na Spodnjem Štajerskem.

Na podlagi podeljenega mi pooblastila odrejam:

§ 1

(1) Kdor hoče na Spodnjem Štajerskem izvrševati prosveto, ustvarjajoč ali posredujoč poklic, si mora izposlovati od mene tozadevno dovoljenje.

(2) Dovoljenje se izda na preključ. To dovoljenje ne daje nikake pravice, da bo dobil dotični po uvedbi zakonodaje o Reichskulturkammer na Spodnjem Štajerskem od pristojne komore državne prosvetne komore dovoljenje za izvrševanje prosvete ustvarjajočega ali posredujočega poklica.

§ 2

Vse osebe, ki izvršujejo prosveto, ustvarjajoč ali posredujoč poklic, se morajo do 31. julija 1941 pisмено prijaviti pri šefu civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, oddelek Volksaufklärung und Propaganda, Marburg a. d. Drau, Bürgergasse 12, z navedbo imena in priimka, njihovega sedanjega glavnega poklica in natančnega naslova. Začasni pripustitveni izkaz se bo izdal po izpolnitvi vprašalne pole in po oddaji prisegonadomestne izjave o arijskem pokoljenju.

§ 3

Prekršitve te odredbe se bođo kaznovala po Nr. 9 odredbe od 14. aprila 1941.

§ 4

§ 1 te odredbe stopi v veljavo dne 1. avg. 1941, §§ 2 in 3 s takojšnjim učinkom.

Marburg a/Drau, dne 8. julija 1941.

Uiberreither.

Vrednostni listki akcije zimske pomoči nemškega ljudstva

Za vrednostne listke akcije zimske pomoči nemškega ljudstva za leto 1940/41, ki jih je izdal urad Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund in se jih v nemščini naziva Wertscheine des Winterhilfswerkes des Deutschen Volkes 1940/41, veljajo nižja določila:

1. Vrednostni listki veljajo samo kot plačila za živila, oblačila in gorivo. Drugega blaga se na te vrednostne listke ne sme prodajati. Prepovedano je tudi izplačati razliko, še bolj pa celotno vrednost v gotovini, ki je označena na listkih.

2. Vrednostne listke morajo sprejeti vse tozadevne trgovine v popolni vrednosti v plačilo.

3. Veljavnost vrednostnih listkov ne poteče z 31. marcem 1941, kakor je na istih označeno, temveč šele z 31. avgustom 1941.

Po tem času trgovci ne smejo več sprejemati vrednostnih listkov kot plačilo.

4. Lastniki trgovin odtisnejo na zadnjo stran v plačilo sprejetih vrednostnih listkov štambiljke svojih tvrdk ter zabeležijo vrsto izdanega blaga.

Protivrednost vrednostnih listkov bodo do 30. septembra 1941 izplačale blagajne-kreditnih zavodov, ki so vključeni državni skupini bank (Reichsgruppe Banken).

5. Zlonamerna uporaba vrednostnih listkov se kazensko zasleduje.

Marburg a. d. Drau, den 16. Juli 1941.

Steirischer Heimatbund
Bundesführung
Amt Volkswohlfahrt

157

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark,
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Razglas

Zadeva: Prijavljanje zalog vina, ki se nahajajo pri pridelovalcih.

Vse zaloge vina, ki se nahajajo pri pridelovalcih in presegajo količino 300 litrov, se morajo takoj, najkasneje pa do 25. julija 1941 prijaviti.

Tozadevne prijave, ki morajo vsebovati navedbo količine, vrste (mešanje vrst v odstotkih) in letnik, je izvršiti pri pristojnih uradnih županih.

Izrečno se povdarja, da ostanejo cene vinu, ki jih je objavil Verordnungs- und Amtsblatt (uradni list) šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko, štev. 12, z dne 17. maja 1941 še nadalje v veljavi in da ni nikakšno povišanje vinskih cen na vidiku. Vsako prekoračenje predpisanih cen in prodajanje vina brez predpisanega nabavnega listka se bo najstrožje kaznovalo.

Marburg a. d. Drau, 14. VII. 1941.

149

Im Auftrage: gez. Lungershausen

**Halbgranit-Steinwalzen für Obstmühlen
Polgranitne valjčke za sadne mline**

naročite pri

KARL RIBISEL - St. Martin a. d. Paak

155

Burg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Tedenski pregled. Posebne predstave v nedeljo dne 20. t. m. ob pol 10. in 11. uri

Napadalna fronta

Sovjetov razbita

Opazovalna letala na poizvedovalnem poletu — Množestveni umori v Lembergu — Bombe na boljševiško tovarno letal — Bitka oklopnikov pred Minskom — Razruševalna letala uničijo sovjetski bombnik. — Zavzete Kalvarije, Vilne, Dünnburga in Rige — Stuke napadajo sovražne oklopnike — Srditi boji za Jonavo in Schaulen — Naskok na Libau

Vstopnina RM 0.20 za sleherni prostor
Od petka naprej dajemo komad: »Die schwedische Nachtigall«. Nastopajo lise Werner, Karl Ludwig Diehl in Joachim Gottschalk 100

Mali oglasi

14-15 letno deklico

revno ali brez staršev, sprejemem takoj. Marija Partlič, St. Margarethen a. d. Pöbnitz. 153

Gospodinjska pomočnica,

ljubiteljica otrok, 20—30 let stara, z znanjem nemškega jezika, se takoj sprejme. Predstaviti se dnevno med 9. in 10. uro. Edmund-Schmidgasse 6-II., Marburg a. d. Drau. 162

Viničarja

s 4 delovnimi močmi in večletnimi spričevali sprejme Weingut Frauheim, Aug. Schlachtlitsch. 159

Sodarskega vajenca

s popolno oskrbo sprejme takoj Sulzer Franz, Faßbinderei, Marburg a. d. Drau, Kaserngasse 7. 159

Kanarček

je odletel. Na nogi ima obroček LW. — Pošteni najditelj se naproša, da ga proti dobri nagradi odda pri Desanti, Richard-Wagner-Gasse 10-III., Marburg a. d. Drau. 163

Čitajte in naročite dnevnik

„*Marburger Zeitung*“

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbund«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

Našim prijateljem in čitateljem!

Naročnina za »Štajerskega Gospodarja« se sedaj že lahko vplačuje na naš poštno-čekovni račun »Postscheckkonto Wien Nr. 55030«. Pri vplačevanju naročnine je treba natančno paziti na računsko označbo

„Štajerski Gospodar“
Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine, papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovec) kupuje vsako količino Aloïis Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Sveže mleko

kupim dnevno vsako množino. Trgovina Posteržin, Pöbersch bei Marburg, Mozartgasse 56. 161

Objavljam, da se

lecet na sejmih prodaja samo na nakaznice »B« za kruh. Ernst Gert, Marburg a. d. Drau, Herrengasse 13. 151

Šivalni stroj „Singer“

dobro ohranjen, poceni proda Uhl Franc, Schneidermeister, P. St. Margarethen a. d. Pöbnitz. 154

Slamoreznica in koleselj

na prodaj. Grašič Konrad, Wochau, P. Kötsch. 152

Vsako količino

cvetličnega medu

kupi Ernst Gert, Lebzelter, Marburg a. d. Drau, Herrengasse 13. 150

OGLAŠUJTE!

Obst-Mühlen

Sadni mlini

SADNE MLINE
naročite pri Samtaler
Holz- und Farbenwerke

A. Goritscher & Comp.
Prassberg 156

Der Polizeidirektor in Marburg a. d. Drau
Preisüberwachung

Marburg a. d. Drau, am 15. VII. 1941.

IV — 4152/41.

Tako se zgodi navijalcem cen!

Policijski ravnatelj v Marburg-u a. d. Drau (nadzorstvo cen), je tvrdko Andreas Suppanz kaznoval s 25.000 RM; prokurista iste tvrdke, Otto Suppanz-a tudi s 25.000 RM in dva meseca zapora. Obenem se je poslovanje tega veletrgovskega obrata začasno ustavilo. Nadalje je kaznovanemu izdan nalog, nastavljenecem tako dolgo plačevati službene prejeme, dokler jim urad dela ne nakaže drugih služb.

Po uradnih ugotovitvah in priznanju poslovodje Otto Suppanz-a je imenovani, odkar je tvrdka importirala, to je od 7. junija 1941 pa do 7. julija 1941, do odkritja v mnogoštevilnih primerih v dobičkanosnem in sleparskem namenu pri nakupu živil na Hrvaškem, ki so potrebne za preskrbo prebivalstva (sočivje, krompir, sadje, južno sadje), vzel višje nakupne cene za podlago kalkulacij, kakor so v resnici bile. To postopanje je skušala tvrdka prikriti na ta način, da se je nekega poslovnega prijatelja na Hrvaškem pridobilo za izstavljanje nepravilnih računov.

Razen tega se je blago z vsemi nastalimi kvary in zmanjšani prodajalo naprej, namesto da bi se to krilo iz zaslužka, ki je določen za trgovino na debelo.

Imenovana sta s tem na oderuški način izrabljala položaj oskrbovanja ter na ta način življenje nedopustljivo podraževala z izdatki širokih plasti ljudstva.

S tem za ljudstvo škodljivim vedenjem sta se kaznovana pregrešila zoper odredbe šefa civilne uprave z dne 15. IV. 1941 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 1), od 9. maja 1941 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 12) in od 7. junija 1941 (Verordnungs- und Amtsblatt Nr. 19).

Odgovornega poslovodjo Otto Suppanz-a se je stavilo takoj v zapor.

Der Polizeidirektor:
gez. Dr. Wallner.

148

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark,
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Razglas

Zadeva: Javljanje trgovcev žita, krmil itd.

Vsi trgovci, ki so doslej trgovali z žitom, krmili, umetnimi gnojili, semenskim blagom, poljedelskimi semeni ter s senom in slamo, se pozivajo, da se z obrtnimi listri in računi o nakupu v zadnjih dveh letih javijo in sicer:

Za Marburg-Stadt in Landkreis Marburg: Pri političnem komisarju, prehranjevalni urad oddelek A, v Marburg-u, Obere Herrengasse 2, III. nadstropje desno, dne 18. VII. 1941 med 8. in 12. ter 13. in 18. uro. Dne 19. VII. 1941 pa med 8. in 12. uro.

Za Landkreis Pettau: Pri političnem komisarju, prehranjevalni urad oddelek A, dne 21. VII. 1941 med 9. in 12. ter 13. in 18. uro.

Za Landkreis Cilli: Pri političnem komisarju, prehranjevalni urad oddelek A, dne 22. VII. 1941 med 9. in 12. ter med 13. in 18. uro.

Za Landkreis Trifail: Pri političnem komisarju, prehranjevalni urad oddelek A, dne 22. VII. 1941 med 9. in 12. ter med 13. in 18. uro.

Za Landkreis Rann: Pri političnem komisarju, prehranjevalni urad oddelek A, dne 24. VII. 1941 med 9. in 12. ter 13. in 18. uro.

Za Landkreis Oberradkersburg: Pri političnem komisarju, prehranjevalni urad oddelek A, dne 25. VII. 1941 med 9. in 12. ter 13. in 18. uro.

Trgovci, ki se v navedenem času ne bodo javili, nimajo pravice na poznejšo uvrstitev kot delilci.

Marburg, am 14. Juli 1941.

147

Im Auftrage: gez. Hainzl.